

ЧАЛАВЕК і СВЕТ КОНТУРНЫЯ КАРТЫ

5

К
Л
А
С

Рэкамендавана Навукова-метадычнай
установай "Нацыянальны інстытут
адукацыі" Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь

Мінск
„Белкартаграфія“
2017

Дарагія сябры!

Усе мы, вядома, хочам стаць сучаснымі, адукаванымі і паспяховымі людзьмі. А для гэтага неабходна не проста назапашваць веды, але і ўмець іх самастойна здабываць. Работа з контурнымі картамі дапаможа вам пры вывучэнні такога цікавага прадмета як „Чалавек і свет“.

Разам з пяцікласнікам Алесем Падарожнікам вы будзеце пазнаваць свет прыроды і выканаеце нямала цікавых заданняў. Для паспяховай работы неабходна выкарыстоўваць матэрыял вучэбнага дапаможніка і вучэбнага атласа. Для таго, каб лягчэй было працаваць, Алесь ужо абазначыў некаторыя аб'екты на картах. Яны дапамогуць сарыентавацца і выканаць работу правільна.

Акрамя таго, Алесь звяртае ўвагу на тое, што пры рабоце з контурнымі картамі неабходна выконваць наступныя правілы:

1. Старайцеся дакладна выконваць прапанаваныя вам заданні. Не капіруйце малюнкi і карты атласа, не наносьце „лішнюю інфармацыю“.
2. Пры запаўненні контурных карт спачатку знайдзіце ўказаныя аб'екты на адпаведных картах вучэбнага атласа і вызначце іх месцазнаходжанне. Арыентавацца неабходна на ўмоўныя лініі на карце (экватар, тропікі, палярныя кругі і інш.), рэкі, азёры, берагавую лінію мораў і акіянаў.
3. Усе заданні выконвайце простым алоўкам, а назвы падкрэслівайце і неабходныя аб'екты расфарбоўвайце каляровымі алоўкамі. Тэрыторыі зафарбоўвайце роўным светлым фонам, каб пасля можна было наносіць іншыя аб'екты і надпісы.
4. Назвы геаграфічных аб'ектаў пішыце ўздоўж умоўных ліній, рэк і горных хрыбтоў. Гэта дапаможа выканаць заданні больш акуратна. Надпісы не павінны перакрываць контуры іншых абазначэнняў. Калі назва доўгая і не хапае месца для яе напісання, абазначайце лічбай, а тлумачэнні выносьце ва ўмоўныя абазначэнні.
5. Карыстайцеся ўмоўнымі абазначэннямі вучэбнага атласа, якія размешчаны ў адведзеных для іх месцах на контурнай карце і, пры неабходнасці, дапаўняйце іх.
6. Аб'ём заданняў вызначае настаўнік.

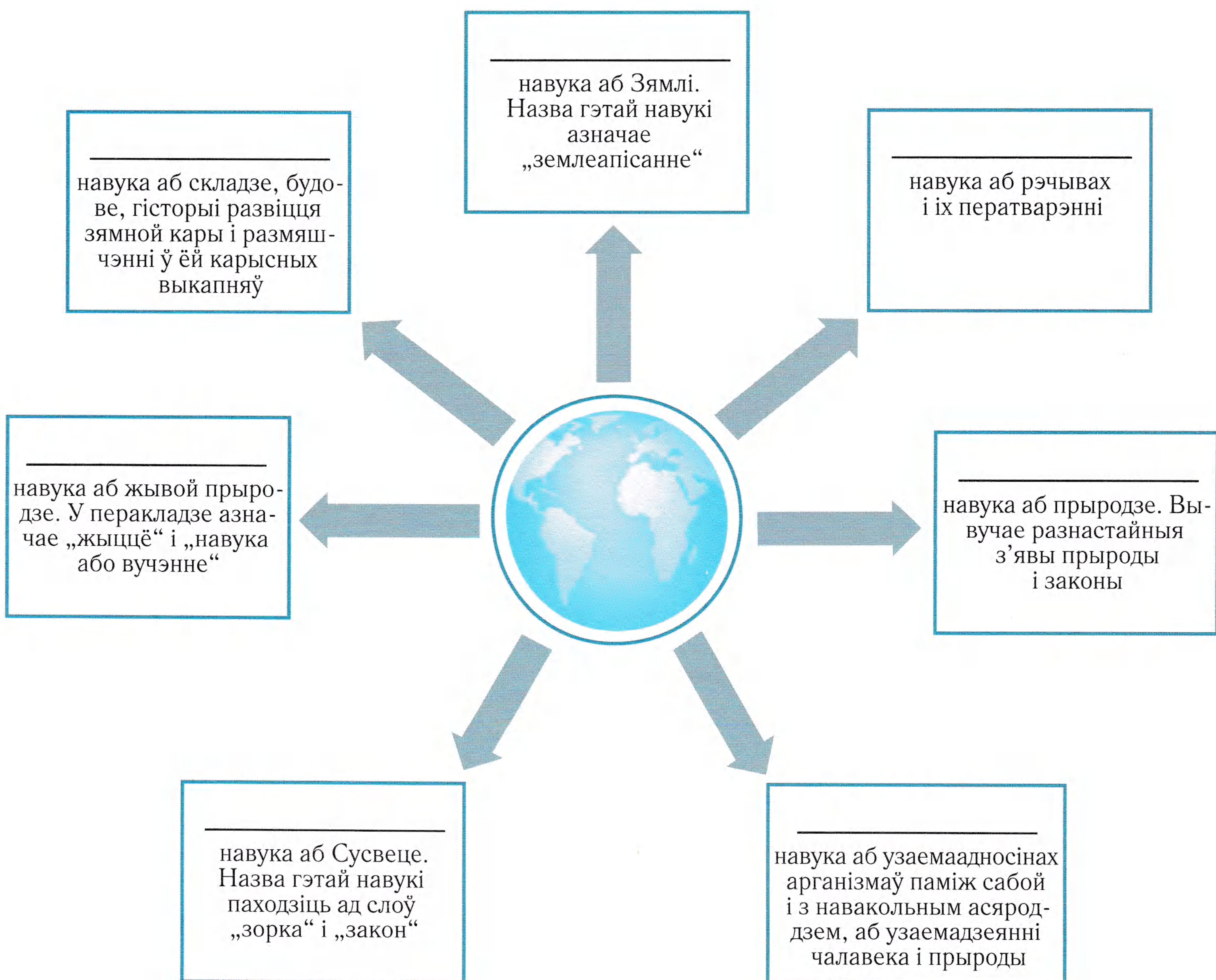
Жадаем поспехаў пры вывучэнні навакольнага свету, аб'ектаў жывой і нежывой прыроды.

У добры шлях!

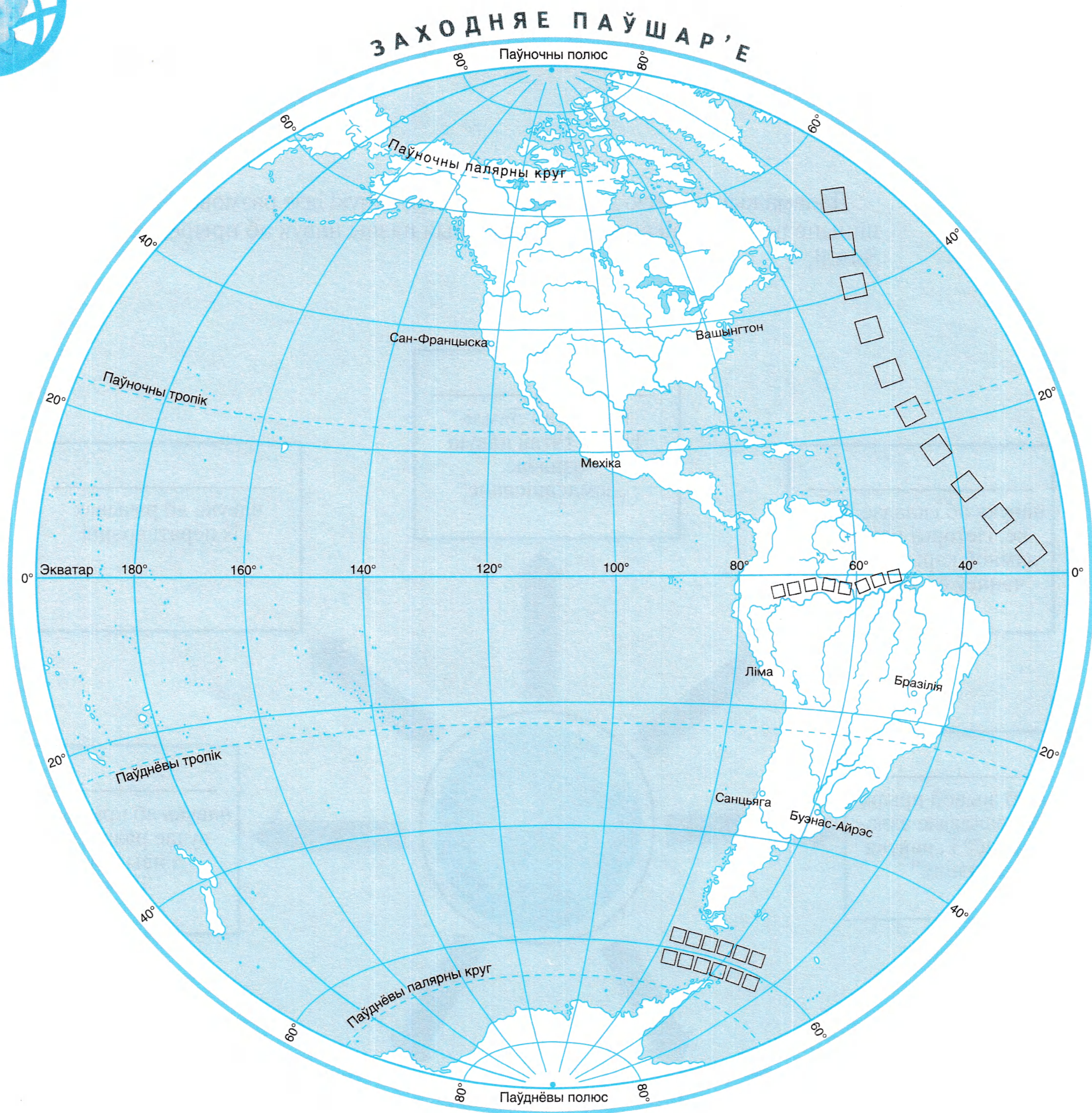

Дапамажыце Алесю даведацца, пра якія навукі ідзе размова. Напішыце побач з апісаннем прапушчаныя назвы навук аб прыродзе Зямлі.

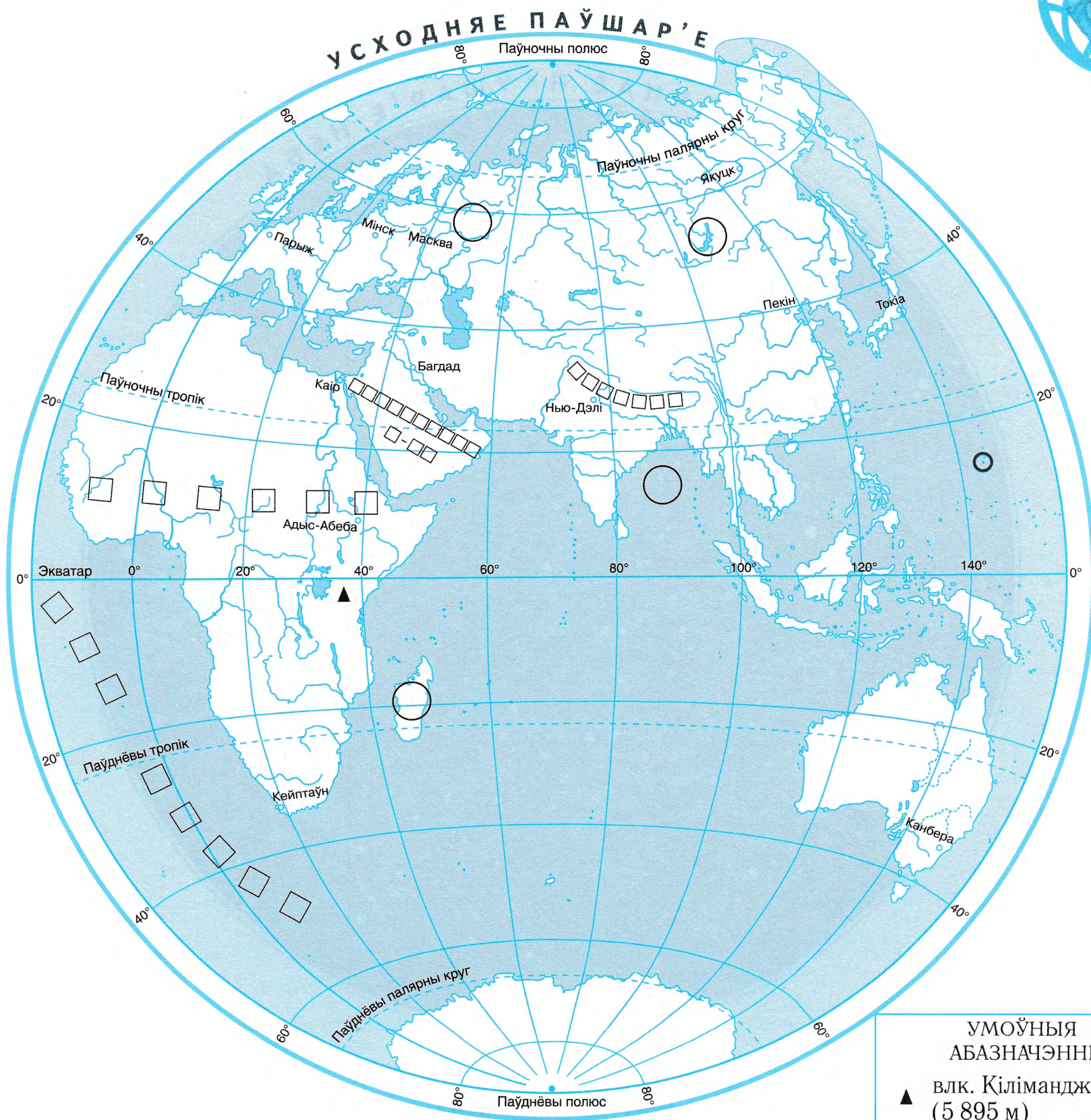

Перш чым пачаць выконваць заданні на контурнай карце, Алесь Падарожнік прапаноўвае выканаць трэніровачныя заданні, выкарыстоўваючы стар. 20–21 вучэбнага атласа.

Заданні:

1. Вызначце на карце месцазнаходжанне і падпішыце ў квадраціках: мацярык **Афрыка**, **Аравійскі паўвостраў**, **Атлантычны акіян**, праліў **Дрэйка**, раку **Амазонка**, горы **Гімалаі**.

УМОЎНЫЯ
АБАЗНАЧЭННІ

▲ влк. Кіліманджара
(5 895 м)

○ Марыянскі жолаб
(11 022 м)

① _____

② _____

③ _____

④ _____

2. Карыстаючыся ўмоўнымі абазначэннямі, падпішыце на карце: **вулкан Кіліманджара** і яго **вышыню**, **Марыянскі жолаб** і яго **глыбіню**.

3. Абазначце на карце лічбамі ў кружочках і ўнясіце ва ўмоўныя абазначэнні наступныя прыродныя аб'екты: **1 — Усходне-Еўрапейская раўніна** (Еўразія), **2 — востраў Мадагаскар** (Індыйскі акіян), **3 — возера Байкал** (Еўразія), **4 — Бенгальскі заліў** (Індыйскі акіян).

Заданні:

1. Дапамажыце **Алесю** вызначыць месца **Палярнай зоркі** на зорным небе. Для гэтага чорнай лініяй злучыце зоркі сузор'яў **Малой Мядзведзіцы** і **Вялікай Мядзведзіцы** так, каб атрымаліся „малы коўш“ і „вялікі коўш“. Падпішыце назвы сузор'яў. Знайдзіце Палярную зорку і падпішыце яе на карце.
2. **Алесь** знайшоў на карце зорнага неба самыя яркія зоркі, па якіх можна арыентавацца познім вечарам і ноччу. Падпішыце іх назвы: **Сірыус**, **Альдэбаран**, **Вега**.
3. На картах Паўночнага і Паўднёвага паўшар'яў зорнага неба знайдзіце найбольш вядомыя **сузор'і**, указаныя ў табліцы. Злучыце зоркі сузор'яў так, каб атрымаліся формы сузор'яў. Падпішыце іх **назвы**.

Сузор'і
Андромеда
Ліра
Вознік
Лебедзь

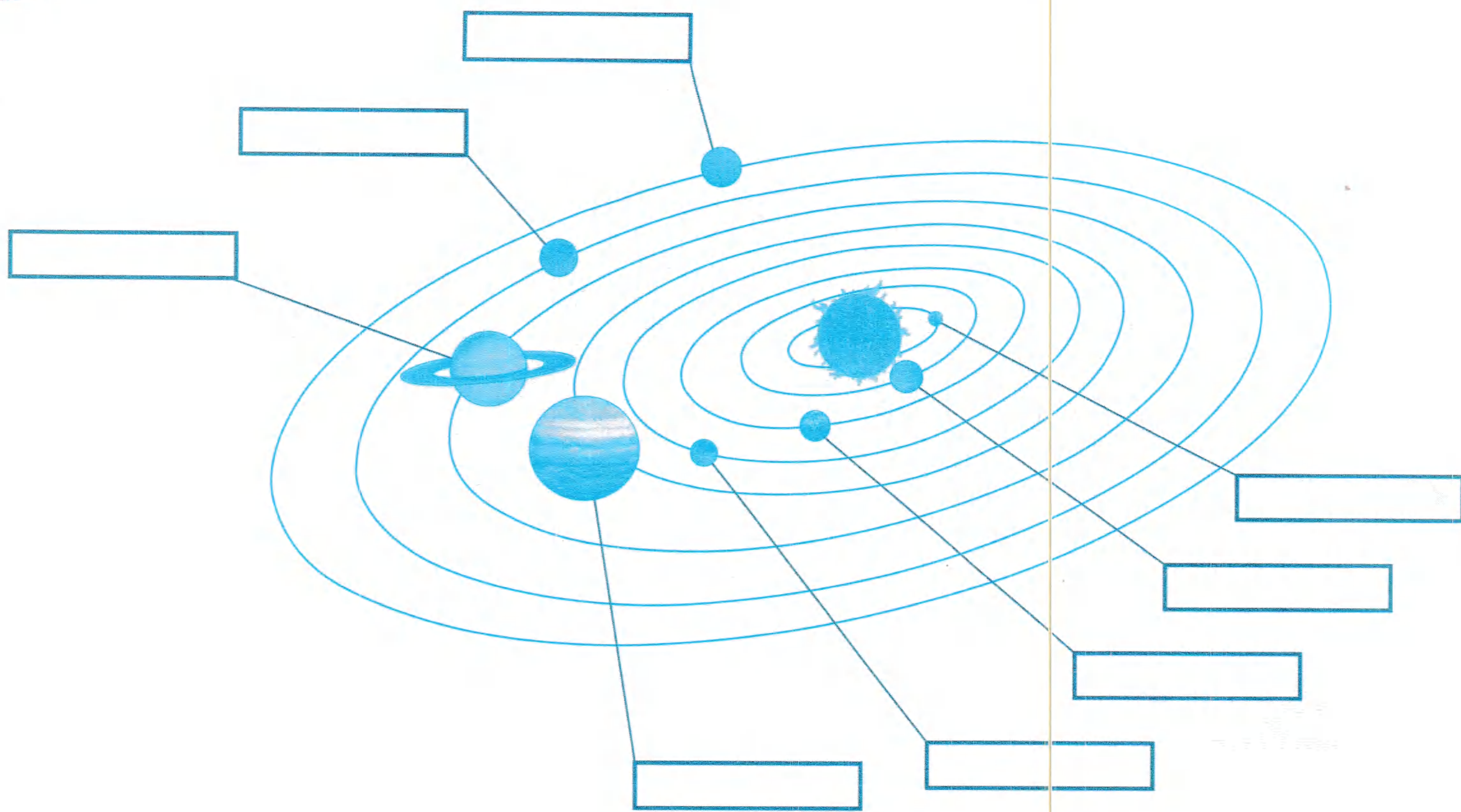

4. Алесь высветліў, што паўднёвы напрамак можна вызначыць па сузор'і **Паўднёвы Крыж**. Гэта самае маленькае, але самае яркае з сузор'яў у Паўднёвым паўшар'і. Злучыце адрэзкамі зоркі гэтага сузор'я і падпішыце яго назву.

5. На картах Паўночнага і Паўднёвага паўшар'яў зорнага неба размешчаны **12 задзякальных сузор'яў**: Авен, Цялец, Блізняты, Рак, Леў, Дзева, Шалі, Скарпіён, Стралец, Казярог, Вадалей, Рыбы. Алесь ведае, што па знаку Задзяка ён Рак.

Знайдзіце і падпішыце сузор'е з такой назвай, а таксама сузор'е з назвай вашага знака Задзяка.

Заданні:

1. Алесь ведае, што ў Сонечнай сістэме 8 планет. Падпішыце **назвы планет**.
2. Падкрэсліце лініямі рознага колеру назвы планет: а) **зямной групы** — чорнай лініяй; б) **планет-гігантаў** — сіняй лініяй.
3. Алесь напісаў пісьмо сябру, які жыве на адной з планет у іншай галактыцы. Дапамажыце яму напісаць **зваротны адрас** на канверце ад свайго імя.

Сусвет. Галактыка _____,

_____ сістэма. Планета _____.

Мацярык _____. Дзяржава _____,

_____ вобласць, _____ раён, населены пункт _____.

Прозвішча, імя _____

_____

_____

_____

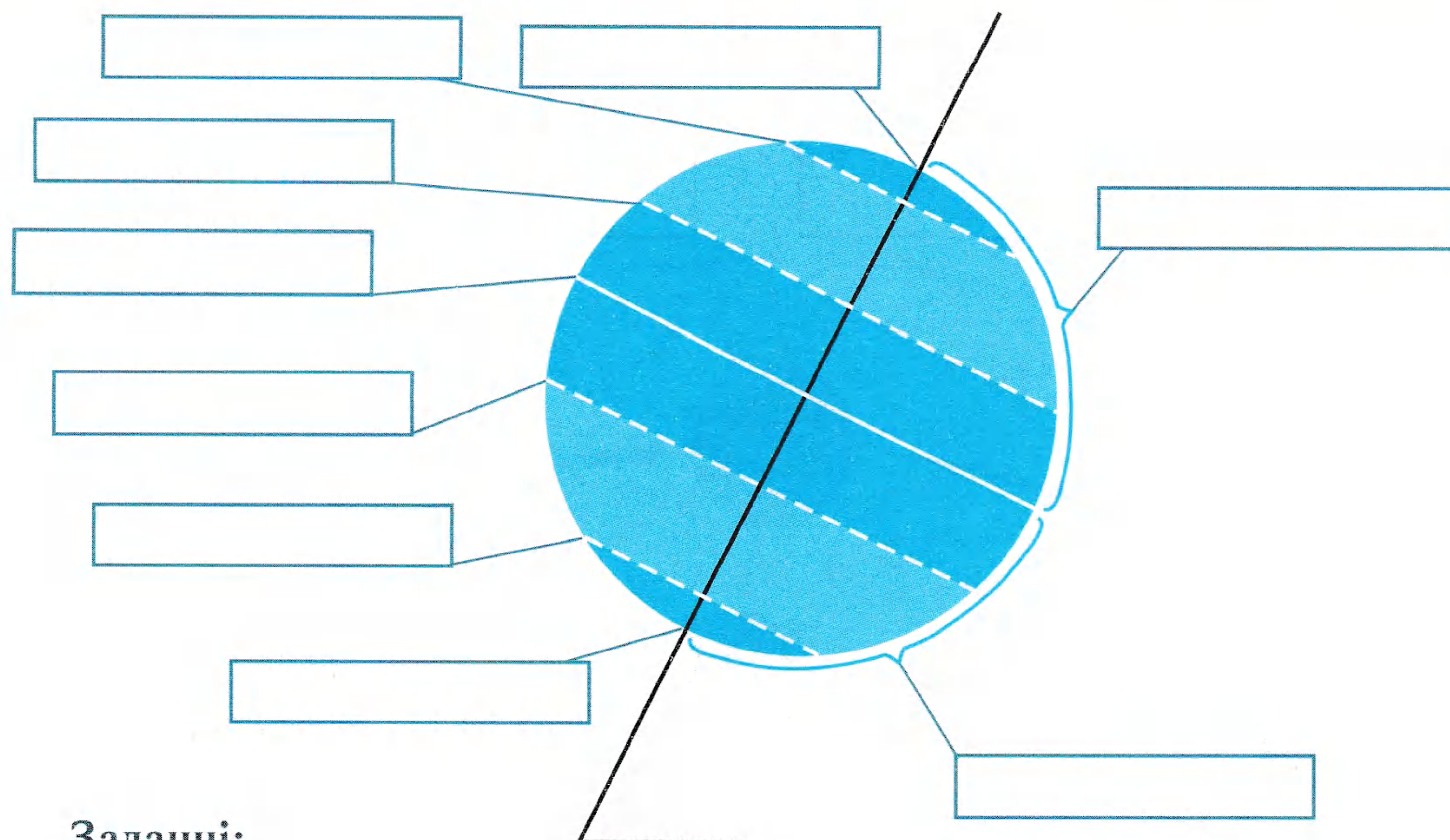
_____

БЕЛАРУСЬ 3200

БЕЛАРУСЬ 3200

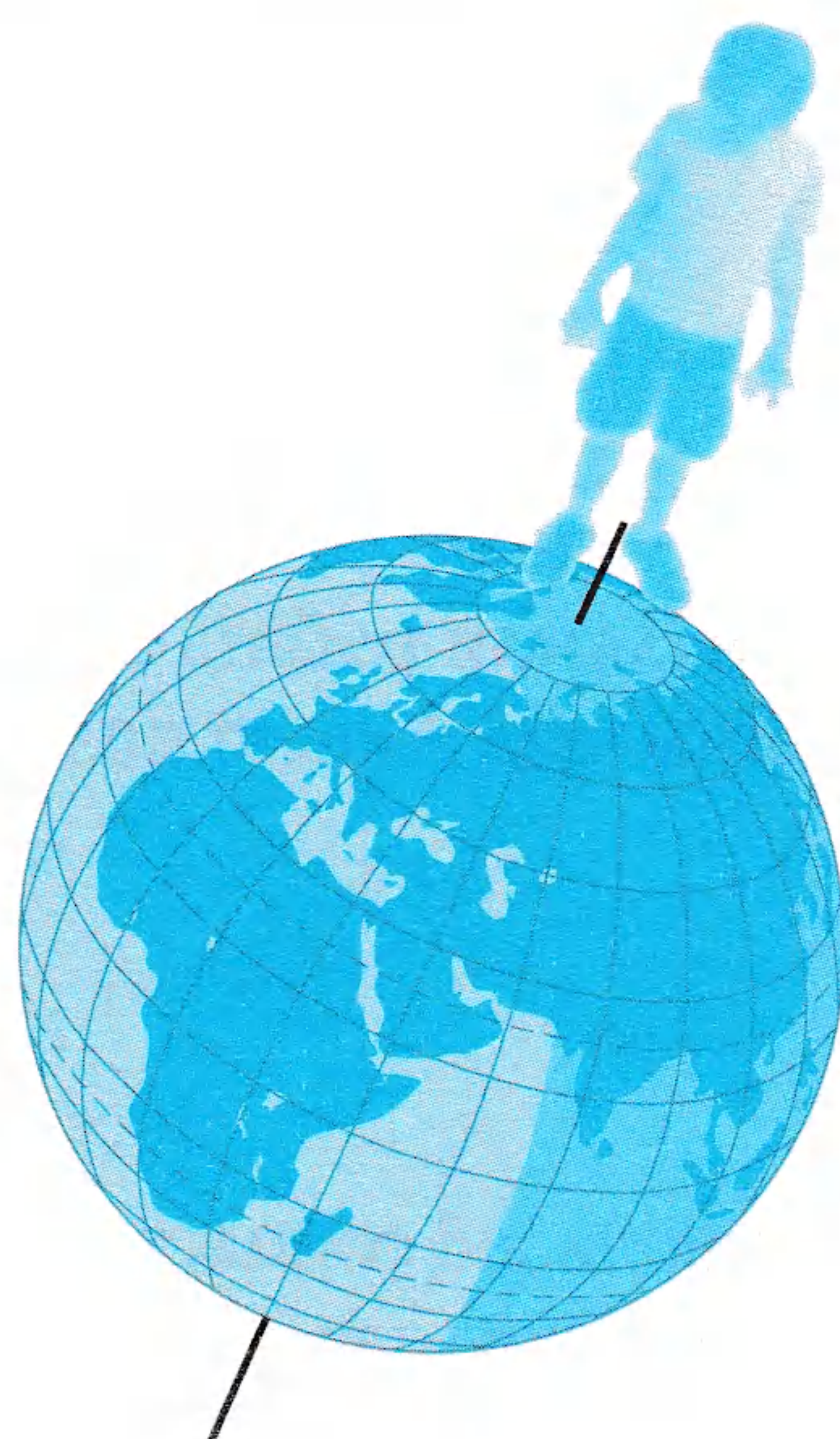
555

Заданні:

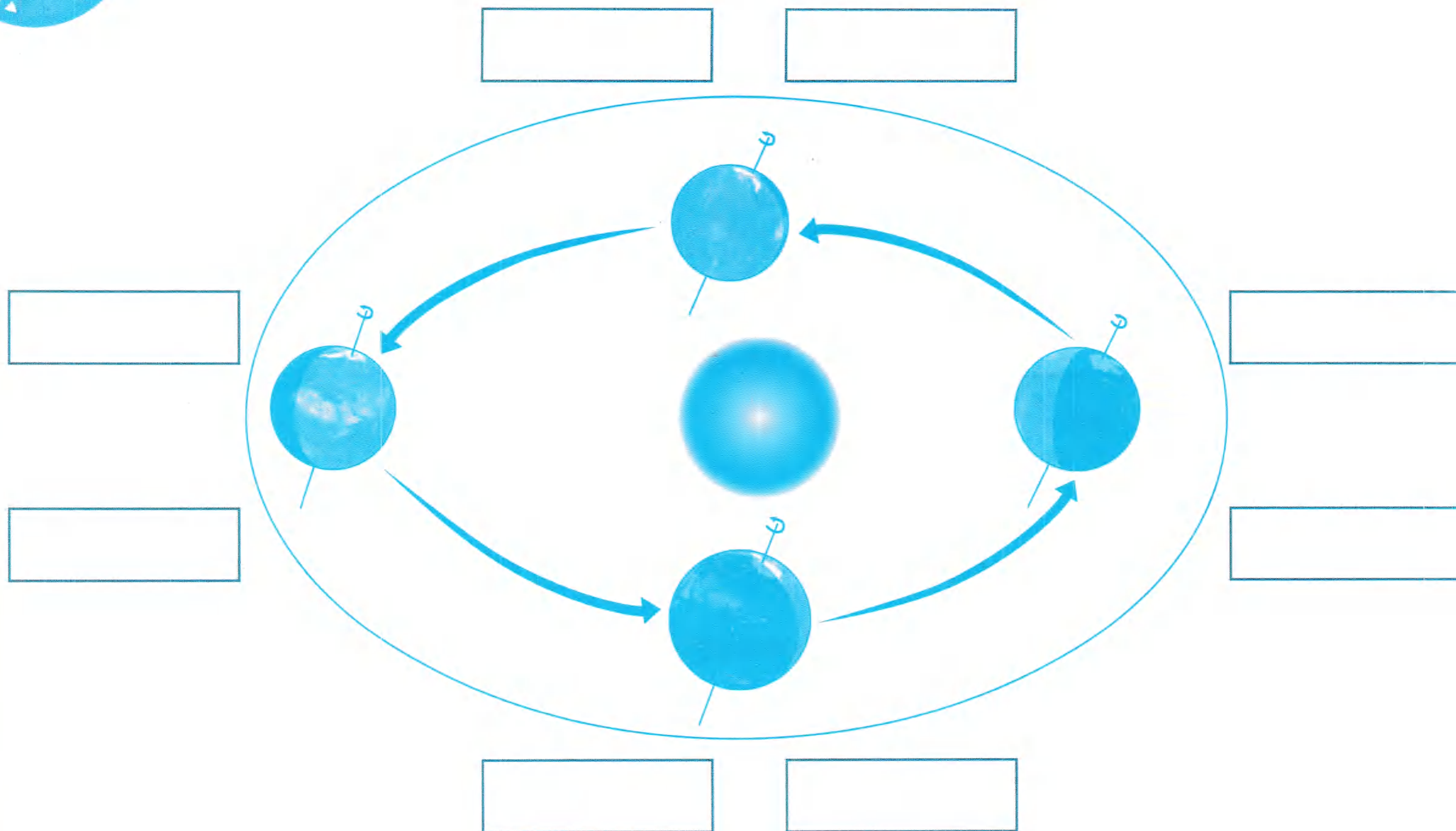
1. Падпішыце назвы **пунктаў** на паверхні Зямлі, праз якія праходзіць вось вярчэння планеты.
2. Падпішыце назву ўяўнай **лініі**, якая акружае зямны шар на роўных адлегласцях ад полюсаў.
3. Падпішыце **паўшар'і**, на якія гэта лінія дзеліць зямны шар.
4. Падпішыце **тропікі і палярныя кругі**.

5. Падкажыце Алесю, што адбываецца ў выніку вярчэння Зямлі вакол сваёй восі _____. За які час Зямля робіць адзін абарот? _____.

6. Алесь ведае, што на працягу зямных сутак Сонца ўсходзіць на ўсходзе і заходзіць на захадзе. Адзначце стрэлкай, **у якім напрамку** верціцца Зямля вакол сваёй восі, калі глядзець з Паўночнага полюса.

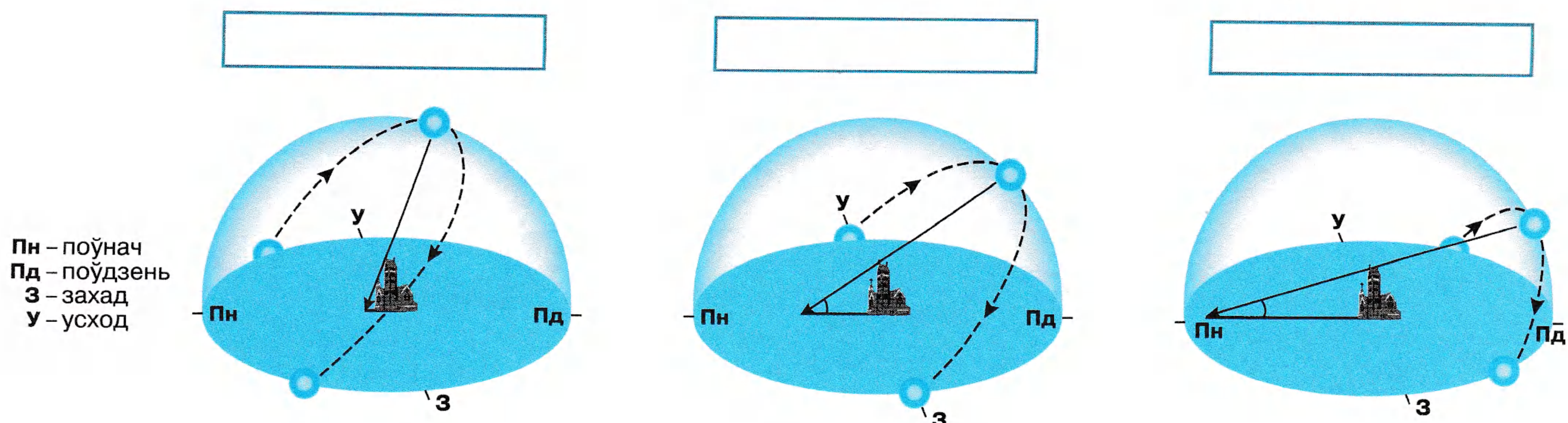
Алесь ведае, што планета Зямля робіць адзін абарот вакол Сонца за год (365 дзён, 6 гадзін). Дапамажыце Алесю назваць вынікі руху Зямлі вакол Сонца.

Заданні:

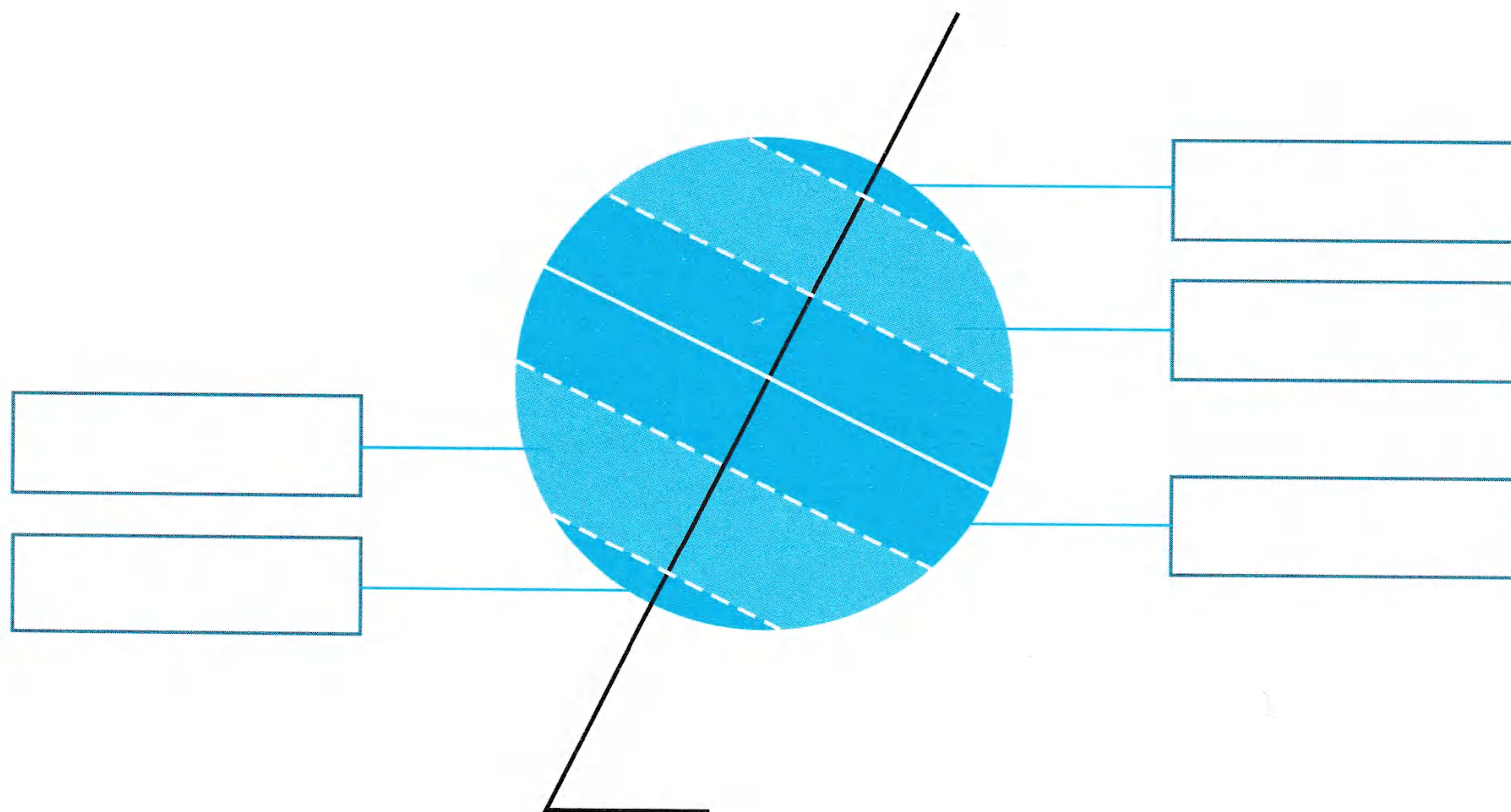
1. Напішыце **даты**, калі бываюць дні сонцастаяння і раўнадзенства (**дату і месяц**) у Паўночным паўшар'і. Падкрэсліце **даты**, калі працягласць дня роўная працягласці ночы.
2. Напішыце назвы **пораў года** ў Паўночным паўшар'і ў дні сонцастаяння і раўнадзенства.

Заўвага. Кожнае заданне складаецца з дзвюх частак. Для выканання кожнай з іх адведзена адпаведнае месца ў рамцы

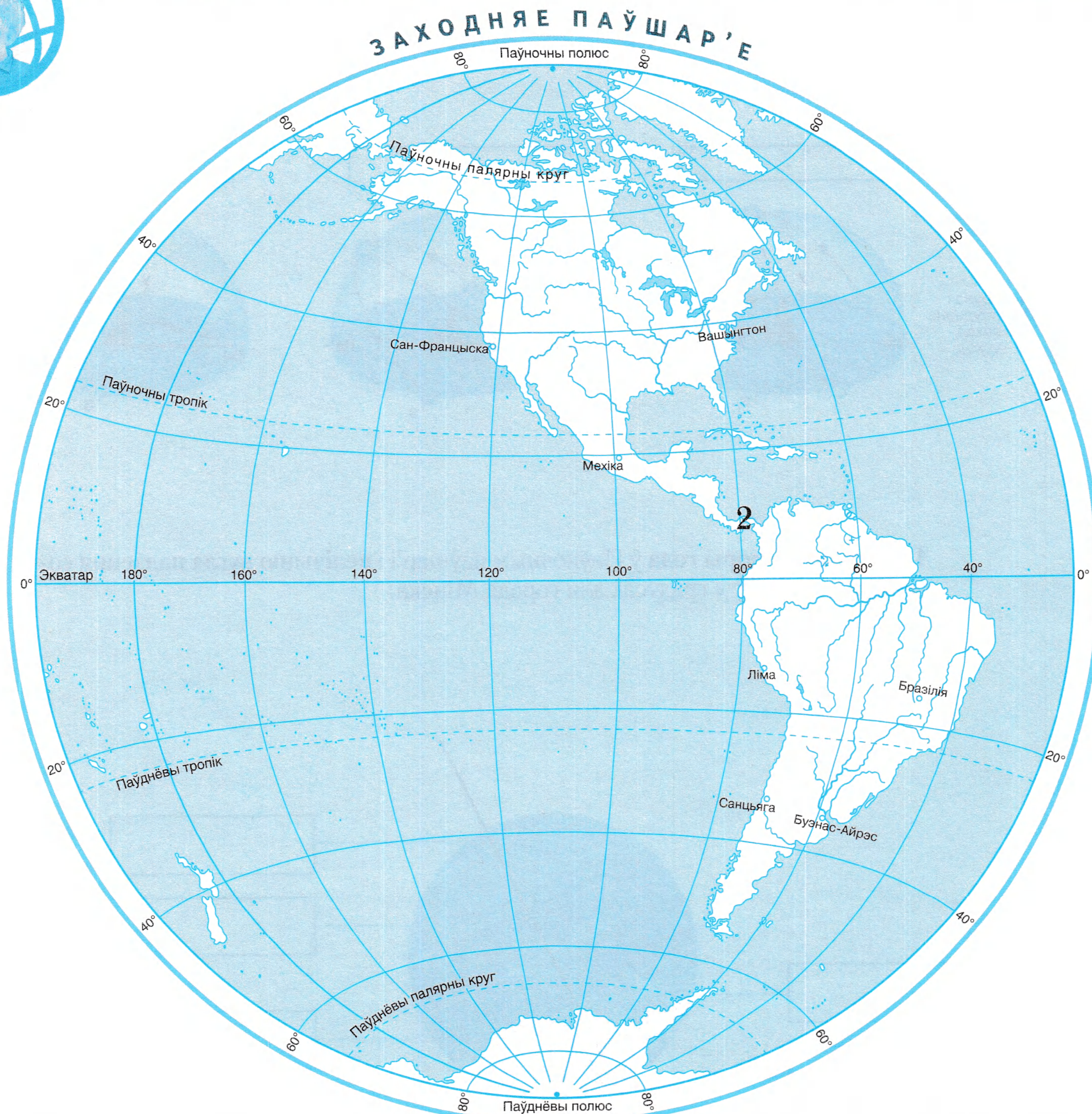

4. Падпішыце **поры года** ў Паўночным паўшар'і і **велічыню вугла падзення** сонечных прамянёў у градусах для горада Мінска.

5. Абвядзіце зялёным колерам на схеме **граніцы паясоў** асветленасці і падпішыце **паясы**.

Выконваем практычную работу „Нанясенне на контурную карту географічных аб’ектаў“

Заданні:

1. Выкарыстоўваючы фізічную карту паўшар’яў, падпішыце на контурнай карце: а) **мацерыкі**; б) **часткі свету**; в) **акіяны**; г) самыя вялікія астравы: **Грэнландыя, Новая Гвінея, Калімантан, Мадагаскар**; д) групы астравоў: **Канадскі Арктычны архіпелаг**.

2. Падкрэсліце суцэльнымі лініямі рознага колеру назвы **мацерыкоў**:

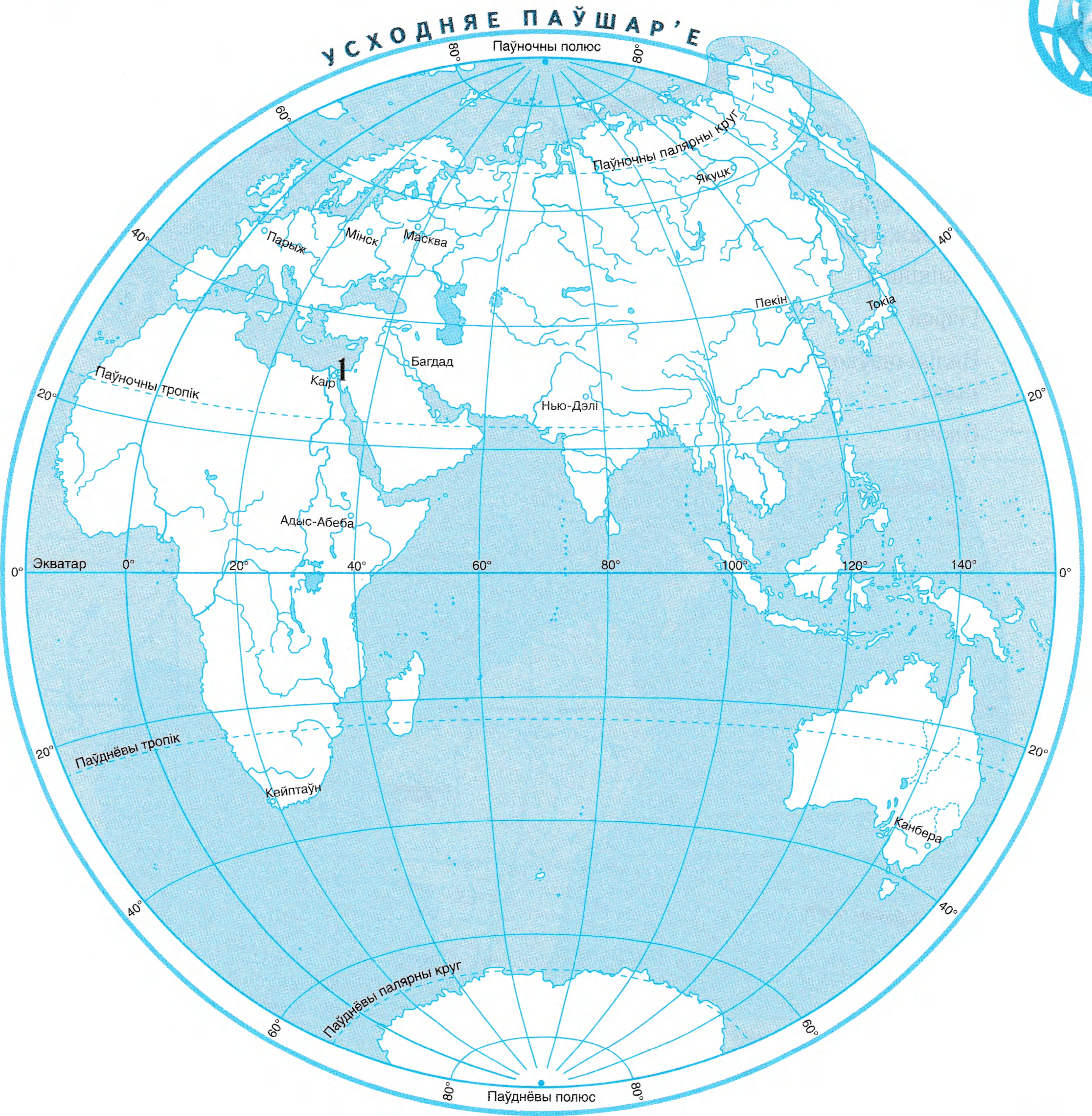
а) самага вялікага — фіялетавай лініяй;
б) самага маленькага — зялёнай лініяй;
в) размешчанага ва ўсіх чатырох паўшар’ях Зямлі — чорнай лініяй;

г) які абмываецца ўсімі чатырма акіянамі — жоўтай лініяй;
д) у якога ўсе ўзбярэжжы арыентаваны на поўнач — сіняй лініяй.

3. Напішыце назвы абазначаных на карце лічбамі вузкіх палосак сушы, якія злучаюць мацерыкі (**Панамскі перашыек, Суэцкі перашыек**):

1 _____,
2 _____.

4. Падкрэсліце хвалістымі лініямі рознага колеру назвы **акіянаў**:

- а) самага вялікага — фіялетавай лініяй;
- б) самага маленькага — зялёнай лініяй;
- в) які не перасякаецца экватарам — сіняй лініяй;
- г) размешчаных ва ўсіх чатырох паўшар'ях Зямлі — чорнай лініяй;
- д) які самы большы па працягласці з захаду на ўсход — аранжавай лініяй;

е) у якога ўсе берагі арыентаваны на поўдзень — жоўтай лініяй.

5. *Зрабіце вывад*: чым адрозніваюцца паміж сабой мацерыкі? _____

Чым адрозніваюцца астравы ад мацерыкоў? _____

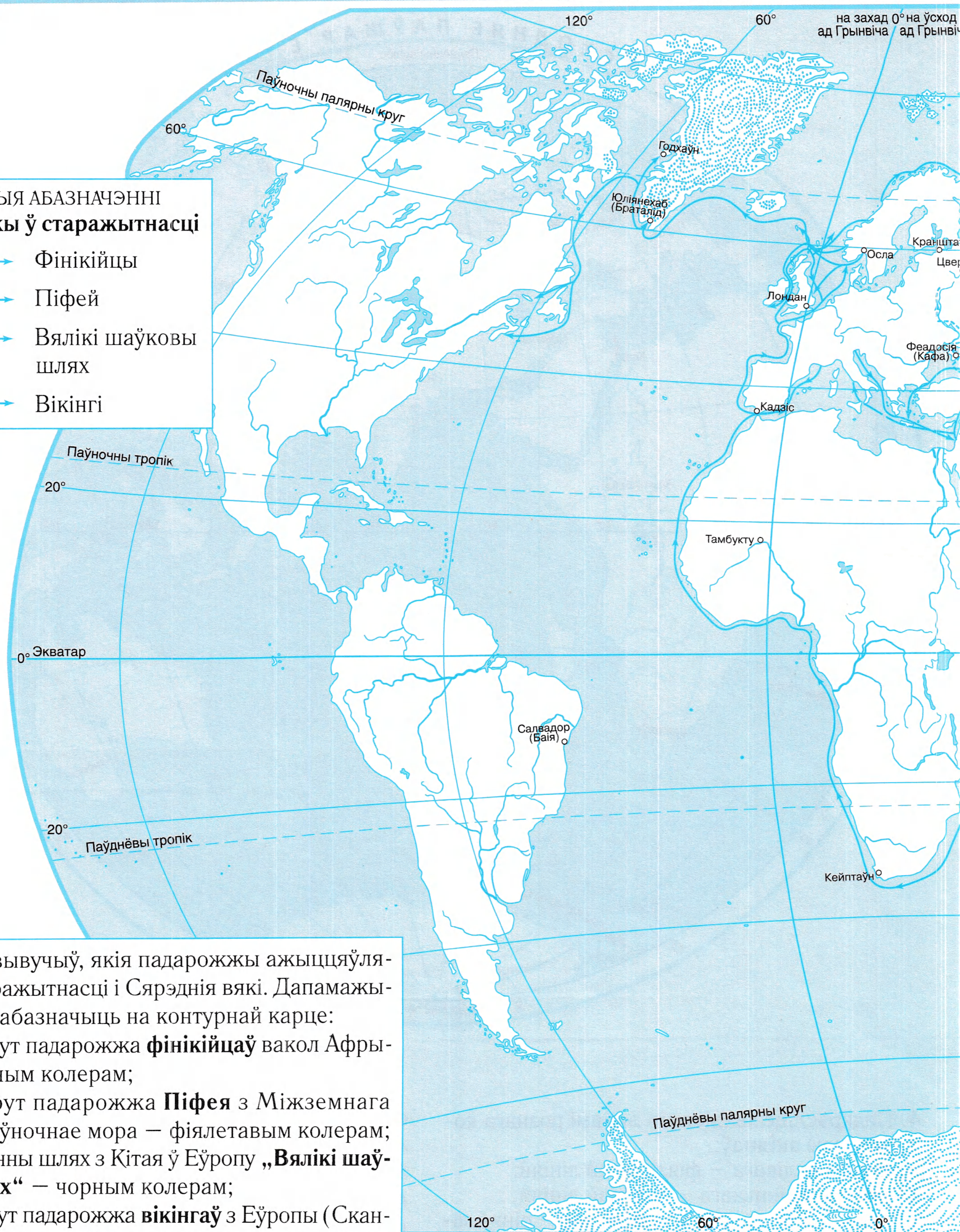
Чым адрозніваюцца паміж сабой акіяны? _____

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ Падарожжы ў старажытнасці

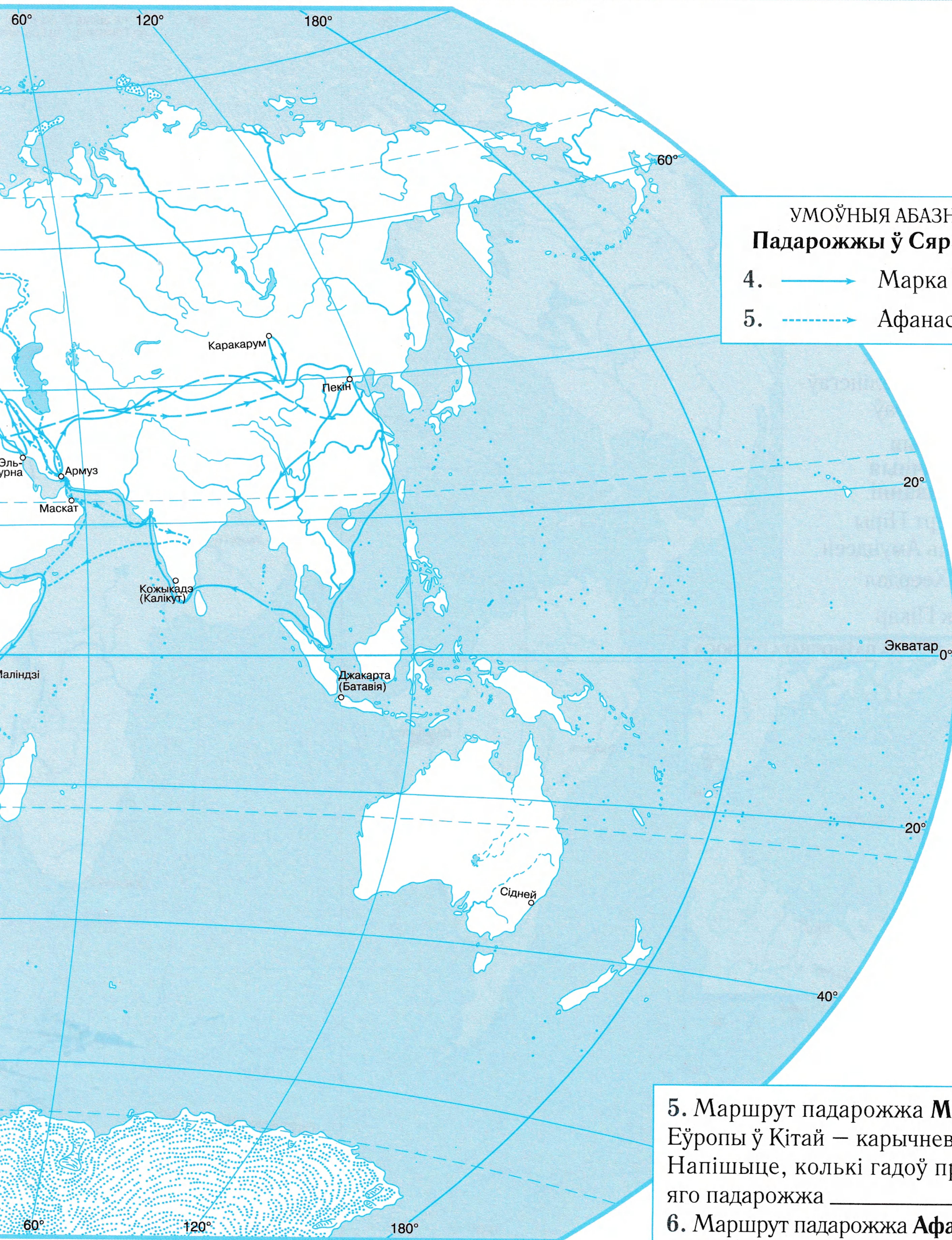
1. ————— Фінікійцы
2. ————— Піфей
3. - - - - - Вялікі шаўковы шлях
4. ————— Вікінгі

Алесь вывучыў, якія падарожжы ажыццяўляліся ў старажытнасці і Сярэдня вякі. Дапамажыце Алесю абазначыць на контурнай карце:

1. Маршрут падарожжа **фінікійцаў** вакол Афрыкі — зялёным колерам;
2. Маршрут падарожжа **Піфея** з Міжземнага мора ў Паўночнае мора — фіялетавым колерам;
3. Караванны шлях з Кітая ў Еўропу „**Вялікі шаўковы шлях**“ — чорным колерам;
4. Маршрут падарожжа **вікінгаў** з Еўропы (Скандынаўскі паўвостраў) да берагоў вострава Грэнландыя і мацерыка Паўночная Амерыка — сінім колерам;

- УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ
Падарожжы ў Сярэдня вякі
4. — Марка Пола
5. - - - Афанасій Нікіцін

5. Маршрут падарожжа **Марка Пола** з Еўропы ў Кітай — карычневым колерам. Напішыце, колькі гадоў працягвалася яго падарожжа _____;

6. Маршрут падарожжа **Афанасія Нікіціна** ў Індыю — жоўтым колерам. Падпішыце на карце моры, праз якія праходзіла яго падарожжа.

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ

**Эпоха Вялікіх
геаграфічных адкрыццяў**

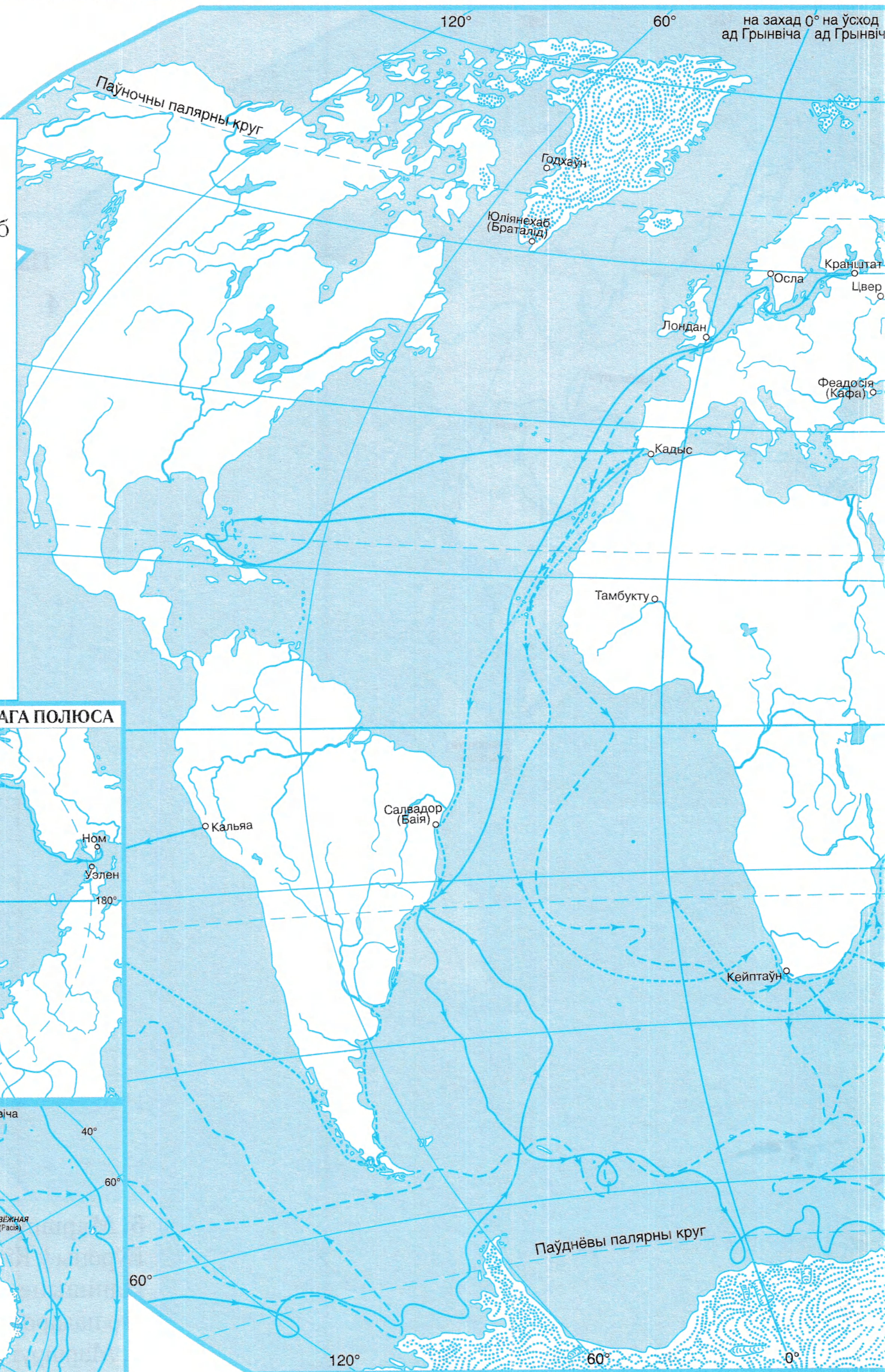
1. — Хрыстафор Калумб
2. - - - Васка да Гама
3. - - - Фернан Магелан

**Адкрыцці і даследаванні
мацерыкоў**

4. - - - Джэймс Кук
5. — Фадзей Белінсгаўзен і Міхаіл Лазараў

**Сучасныя
геаграфічныя
даследаванні**

6. — Роберт Піры
7. — Руаль Амундсен
8. — Тур Хеердал
8. * Жак Пікар

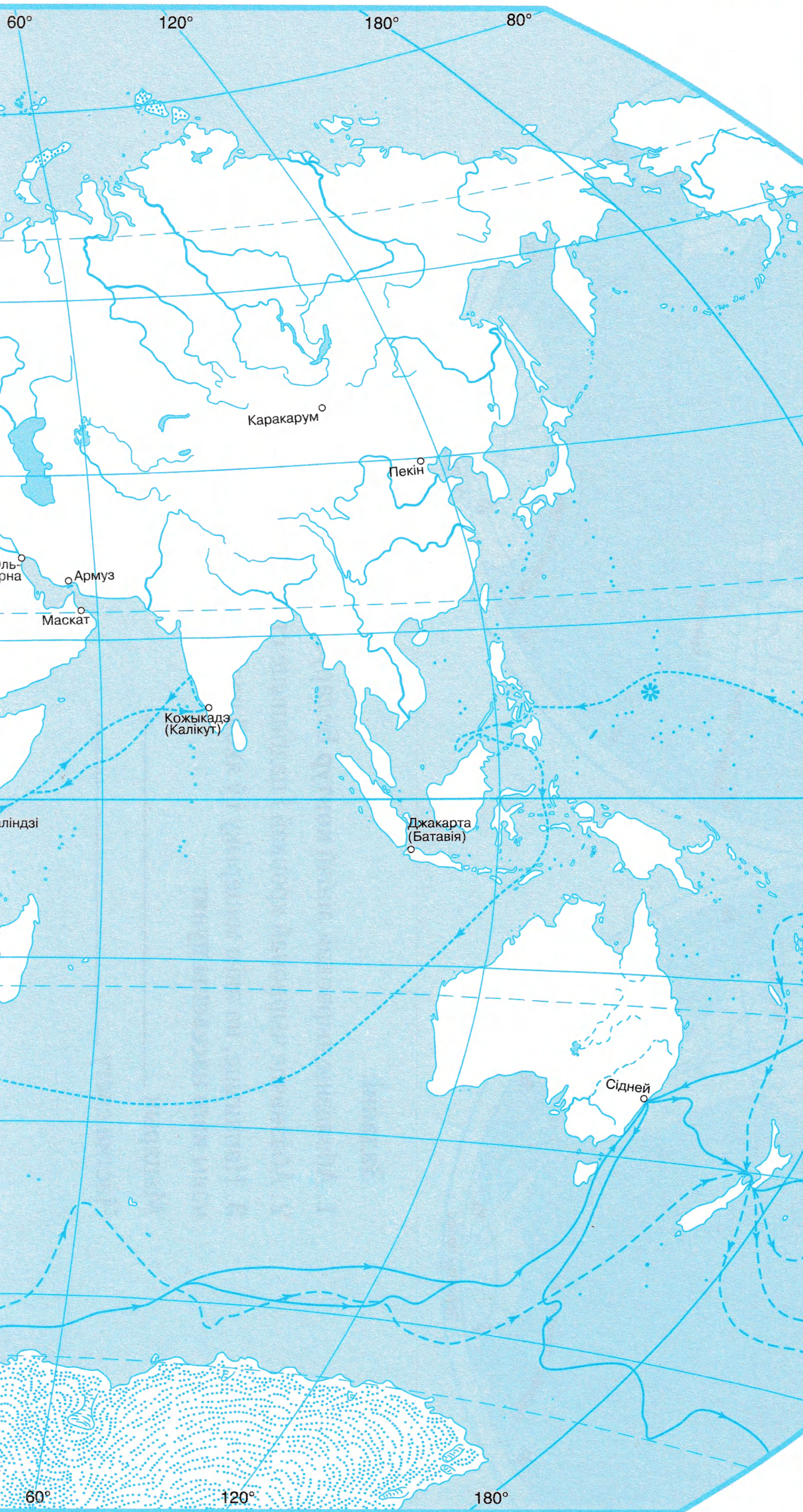
ДА ПАЎНОЧНАГА ПОЛЮСА

**ДА ПАЎДНЁВАГА
ПОЛЮСА**

Алесь ужо ведае, што большасць геаграфічных адкрыццяў была зроблена еўрапейскімі падарожнікамі ў эпоху Вялікіх геаграфічных адкрыццяў. Абазначце на контурнай карце:

1. Маршрут першага плавання экспедыцыі ў пошуках Індыі пад кіраўніцтвам **Хрыстафора Калумба** — зялёным колерам. Напішыце, якое адкрыццё было зроблена ў выніку гэтай экспедыцыі _____;

2. Маршрут падарожжа да берагоў Індыі пад кіраўніцтвам **Васка да Гамы** — сінім колерам;

3. Маршрут першага кругасветнага плавання пад кіраўніцтвам **Фернана Магелана** — чорным колерам;

4. Маршрут плавання экспедыцыі пад кіраўніцтвам **Джэймса Кука** — зялёным колерам;

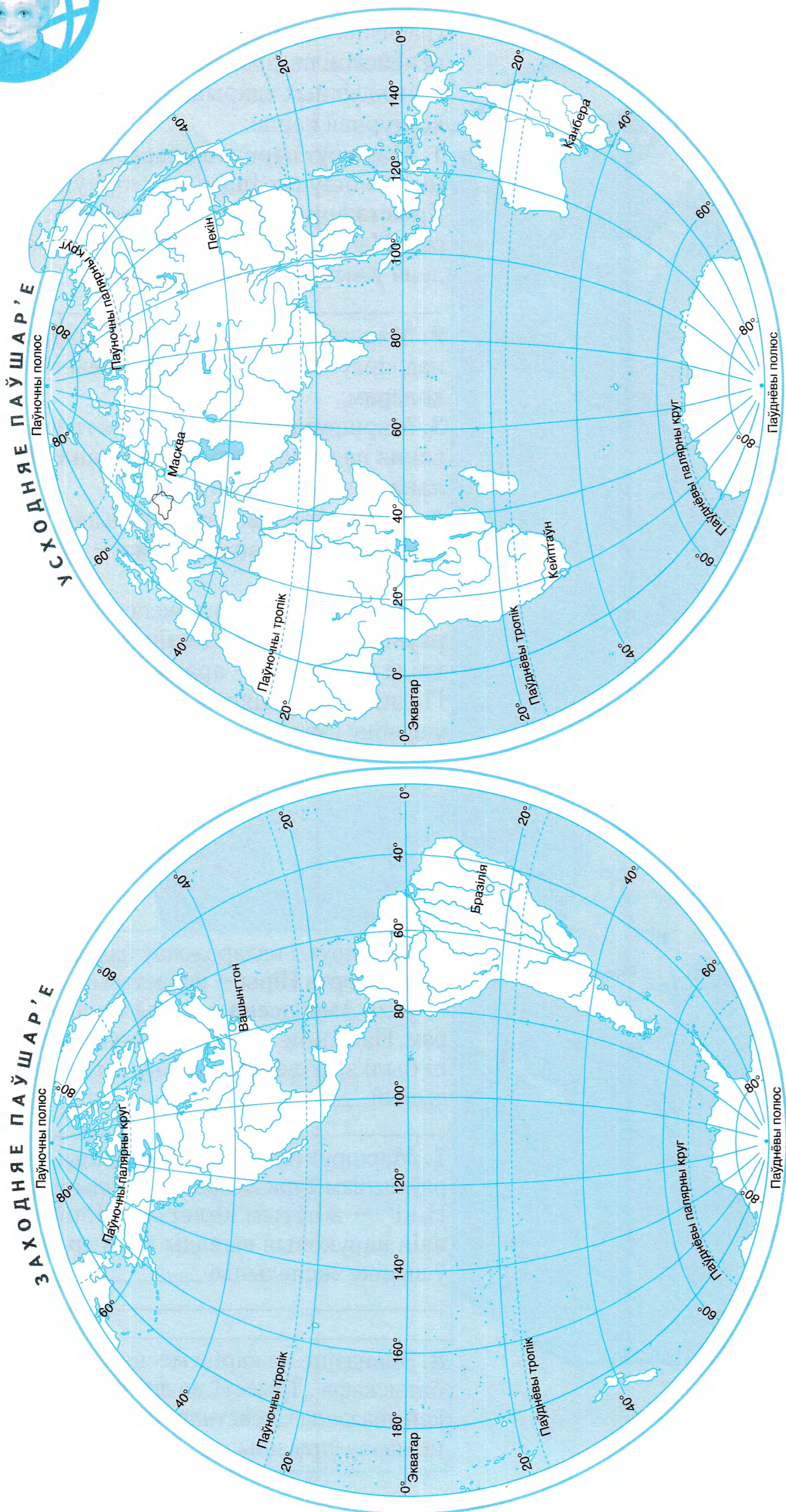
5. Маршрут плавання экспедыцыі пад кіраўніцтвам **Фадзея Белінсгаўзена і Міхаіла Лазарава** — аранжавым колерам. Падпішыце мацярык, які быў адкрыты ў выніку гэтай экспедыцыі;

6. Маршруты падарожжаў пад кіраўніцтвам **Роберта Піры** — фіялетавым колерам і **Руаля Амундсена** — карычневым колерам. Напішыце, якія геаграфічныя адкрыцці былі зроблены ў выніку гэтых экспедыцый _____;

7. Маршрут плавання экспедыцыі пад кіраўніцтвам **Тура Хеердала** на плыце „Кон-Цікі“ — жоўтым колерам. Напішыце, якія навуковыя вывады былі зроблены ў выніку экспедыцыі _____;

8. Знайдзіце на карце месца пагрузжэння батыскафа „Трыест“ на дно самай глыбокай упадзіны Сусветнага акіяна. Напішыце назву ўпадзіны _____.

Заданні:

1. Абвядзіце чырвонай лініяй **контур** Беларусі.
2. Абазначце чырвонай кропкай і падпішыце **сталіцу** Беларусі.
3. Напішыце, на якім мацерыку і ў якой частцы свету размешчаны **ваш населены пункт**

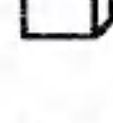
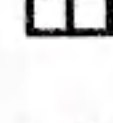
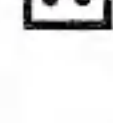

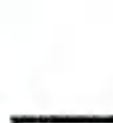
Мацярык _____;

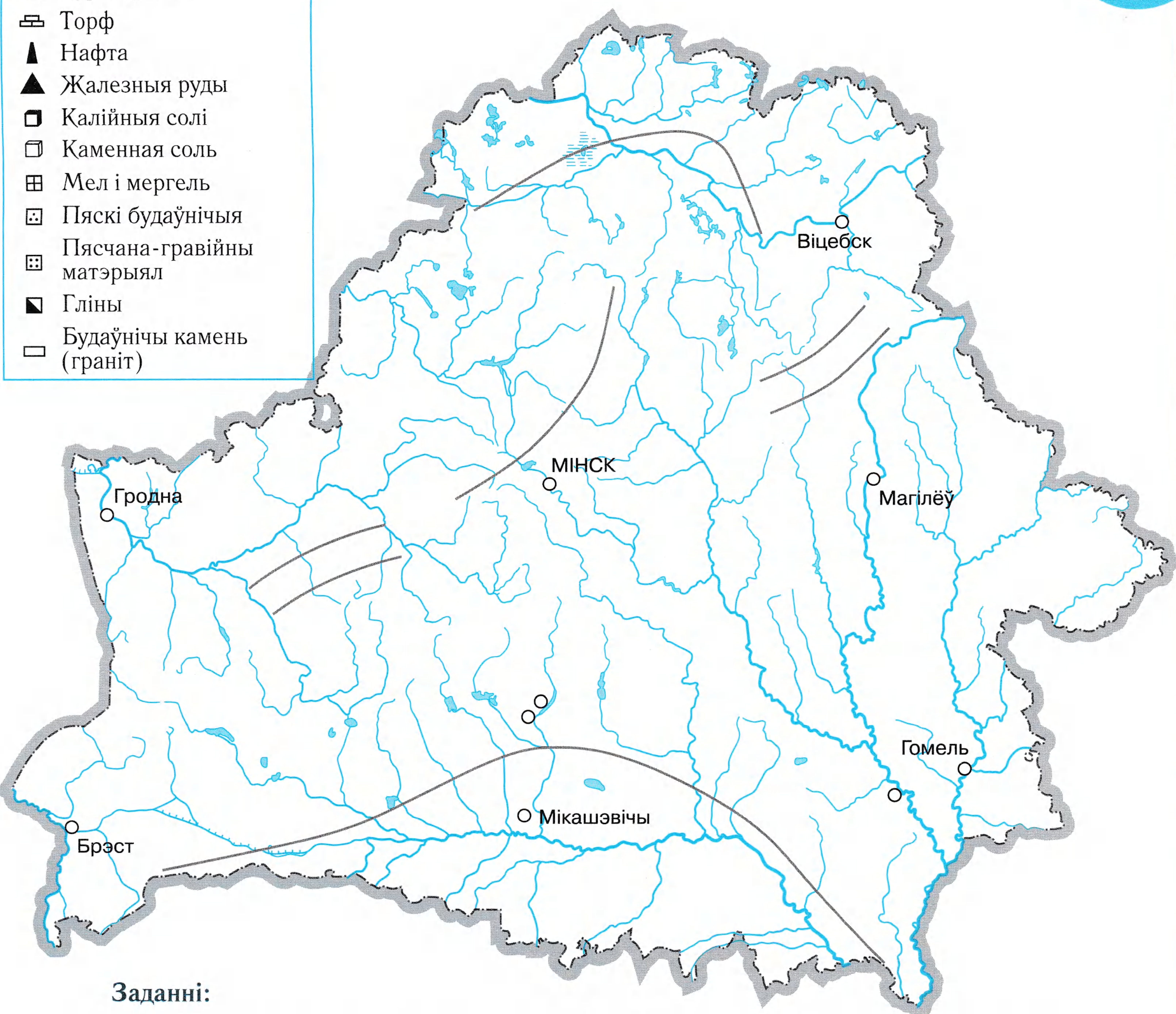
Частка свету _____.

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ

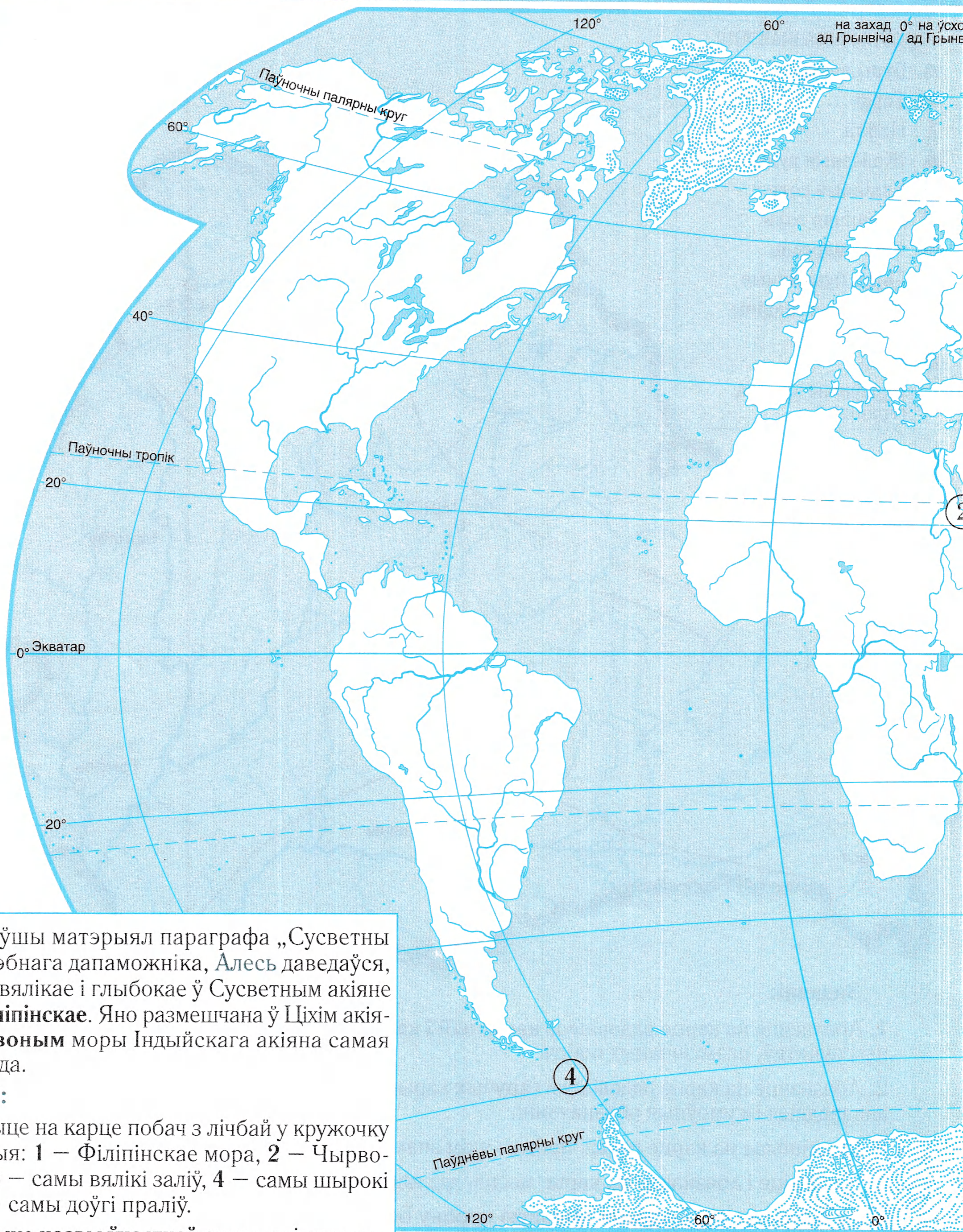
- Буры вугаль
- Торф
- Нафта
- Жалезныя руды
- Калійныя солі
- Каменная соль
- Мел і мергель
- Пяскі будаўнічыя
- Пясчана-гравійны матэрыял
- Гліны
- Будаўнічы камень (граніт)

Заданні:

1. Абазначце на карце радовішчы **каменнай і калійных солей**. Падпішыце назвы населеных пунктаў, размешчаных побач.
2. Абазначце на карце радовішчы **гаручых** карысных выкапняў. Выкарыстайце для гэтага адпаведныя ім умоўныя абазначэнні.
3. Падпішыце на карце горад, побач з якім знаходзіцца многа радовішчаў **нафты**.
4. Знайдзіце і абазначце на карце месца, дзе здабываюць **граніт**.
5. Адзначце на карце **самую высокую кропку** Беларусі. Укажыце яе вышыню і падпішыце назву.
6. Падпішыце ўздоўж ліній на карце:
узвышшы — **Мінскае** ўзвышша, **Аршанскае** ўзвышша, **Навагрудскае** ўзвышша — карычневым колерам;
нізіны — **Палеская** нізіна, **Полацкая** нізіна — зялёным колерам.

Вывучыўшы матэрыял параграфу „Сусветныя акіяны“ вучэбнага дапаможніка, Алесь даведаўся, што самае вялікае і глыбокае ў Сусветным акіяне мора — **Філіпінскае**. Яно размешчана ў Ціхім акіяне. У **Чырвоным** моры Індыйскага акіяна самая салёная вада.

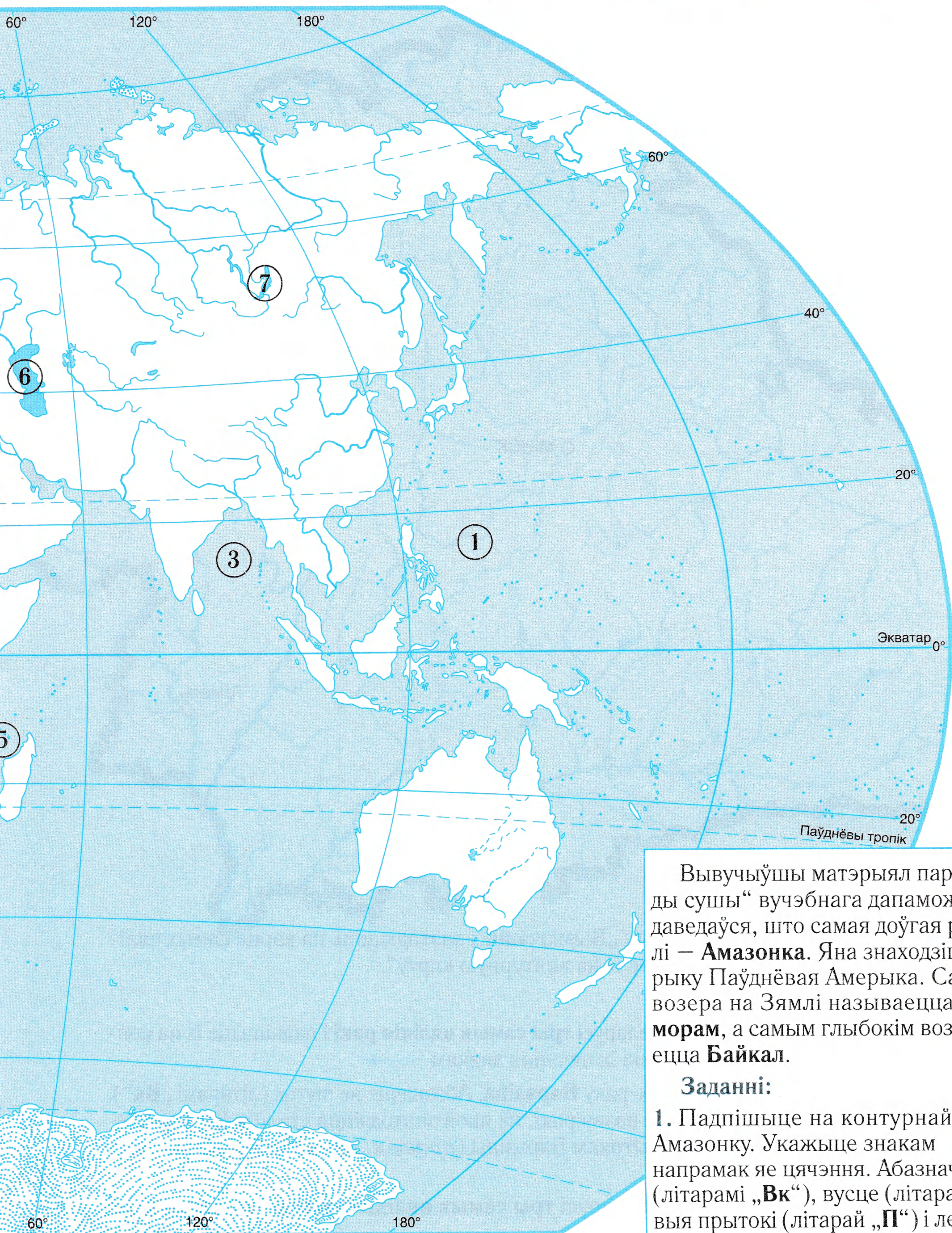
Заданні:

1. Падпішыце на карце побач з лічбай у кружочку абазначаныя: **1** — Філіпінскае мора, **2** — Чырвонае мора, **3** — самы вялікі заліў, **4** — самы шырокі праліў, **5** — самы доўгі праліў.

2. Падпішыце **назвы ўчасткаў сушы**, якія раздзяляюць самы шырокі і самы доўгі пралівы.

3. Падпішыце **назвы акіянаў**, якія злучае самы шырокі праліў.

Вывучыўшы матэрыял параграфу „Воды сушы“ вучэбнага дапаможніка, Алесь даведаўся, што самая доўгая рака на Зямлі — **Амазонка**. Яна знаходзіцца на мацерыку Паўднёвая Амерыка. Самае вялікае возера на Зямлі называецца **Каспійскім морам**, а самым глыбокім возерам з’яўляецца **Байкал**.

Заданні:

1. Падпішыце на контурнай карце раку Амазонку. Укажыце знакам напрамак яе цячэння. Абазначце яе выток (літарамі „Вк“), вусце (літарай „В“), правыя прытокі (літарай „П“) і левыя прытокі (літарай „Л“).

2. Падпішыце на карце побач з лічбай у кружочку абазначэння: **6** — самае вялікае возера, **7** — самае глыбокае возера.

Рэкі і азёры Беларусі

Выконваем практычную работу „Вызначэнне і знаходжанне па карце самых вялікіх рэк і азёр Беларусі, нанясенне іх на контурную карту“.

Заданні:

1. Вызначце па фізічнай карце Беларусі **тры самыя вялікія ракі** і падпішыце іх на контурнай карце. Абазначце напрамкі іх цячэння знакам .
2. Знайдзіце на карце і падпішыце раку **Бярэзіна**. Абазначце яе выток (літарамі „Вк“), вусце (літарай „В“). Падпішыце назву ракі, на якой знаходзіцца сталіца Беларусі — горад Мінск. Вызначце, якім прытокам Бярэзіны (*правым, левым*) з’яўляецца гэта рака _____.
3. Вызначце па фізічнай карце Беларусі **тры самыя вялікія возеры** і падпішыце іх на контурнай карце.

Робім вывад з дапамогай карты: На тэрыторыі Беларусі (многа, мала) _____ вялікіх і малых рэк. Паўночную частку Беларусі называюць Паазер’ем, таму што _____.

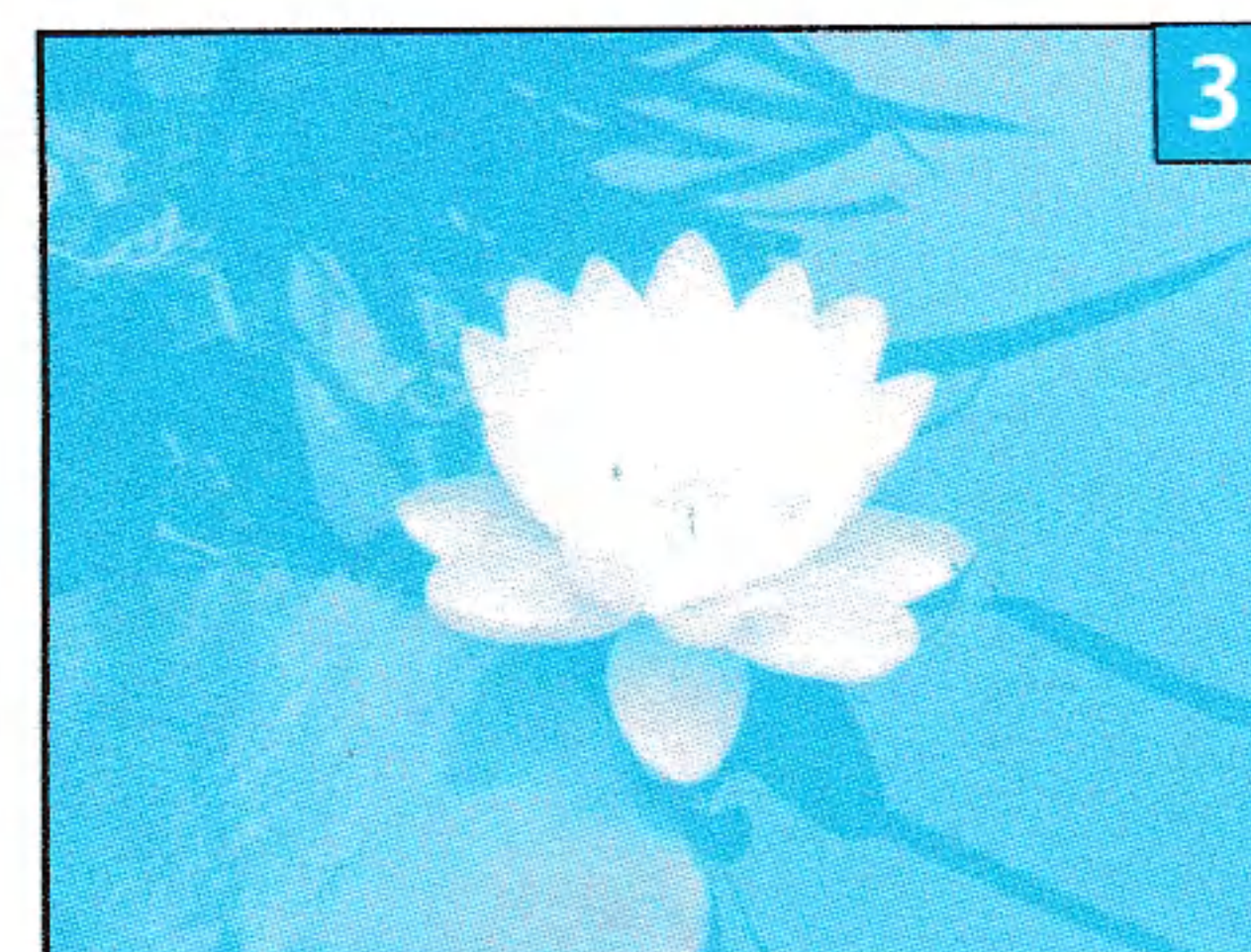
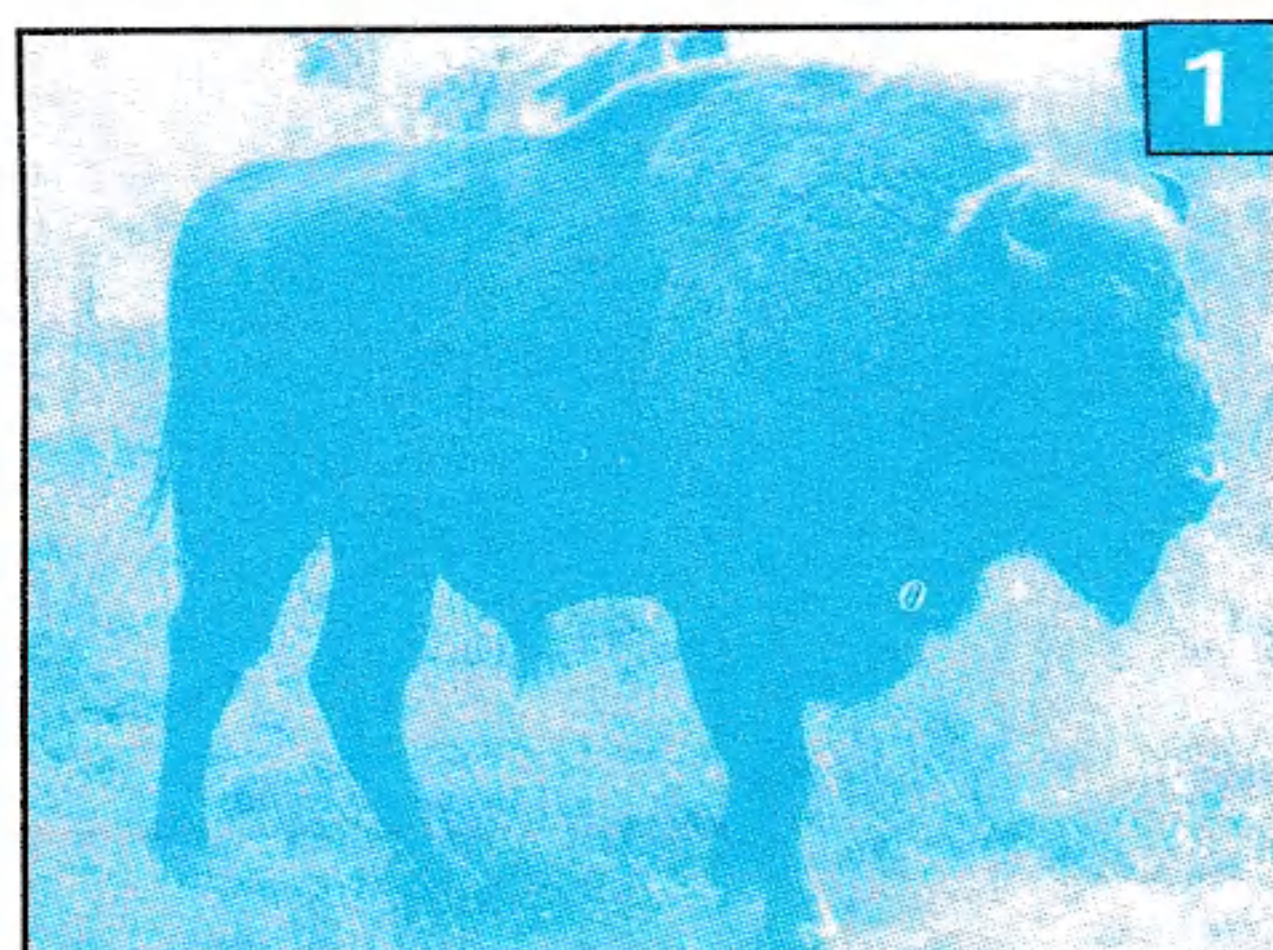
Нашу краіну называюць „Беларусь сінявокая“, таму што _____.

Ахова прыроды Беларусі

Правяраем разам з **Алесем** свае веды.

Заданні:

1. Падпішыце назвы **раслін** і **жывёл** з Чырвонай кнігі Рэспублікі Беларусь, паказаных на фотаздымках.

1 _____

2 _____

3 _____

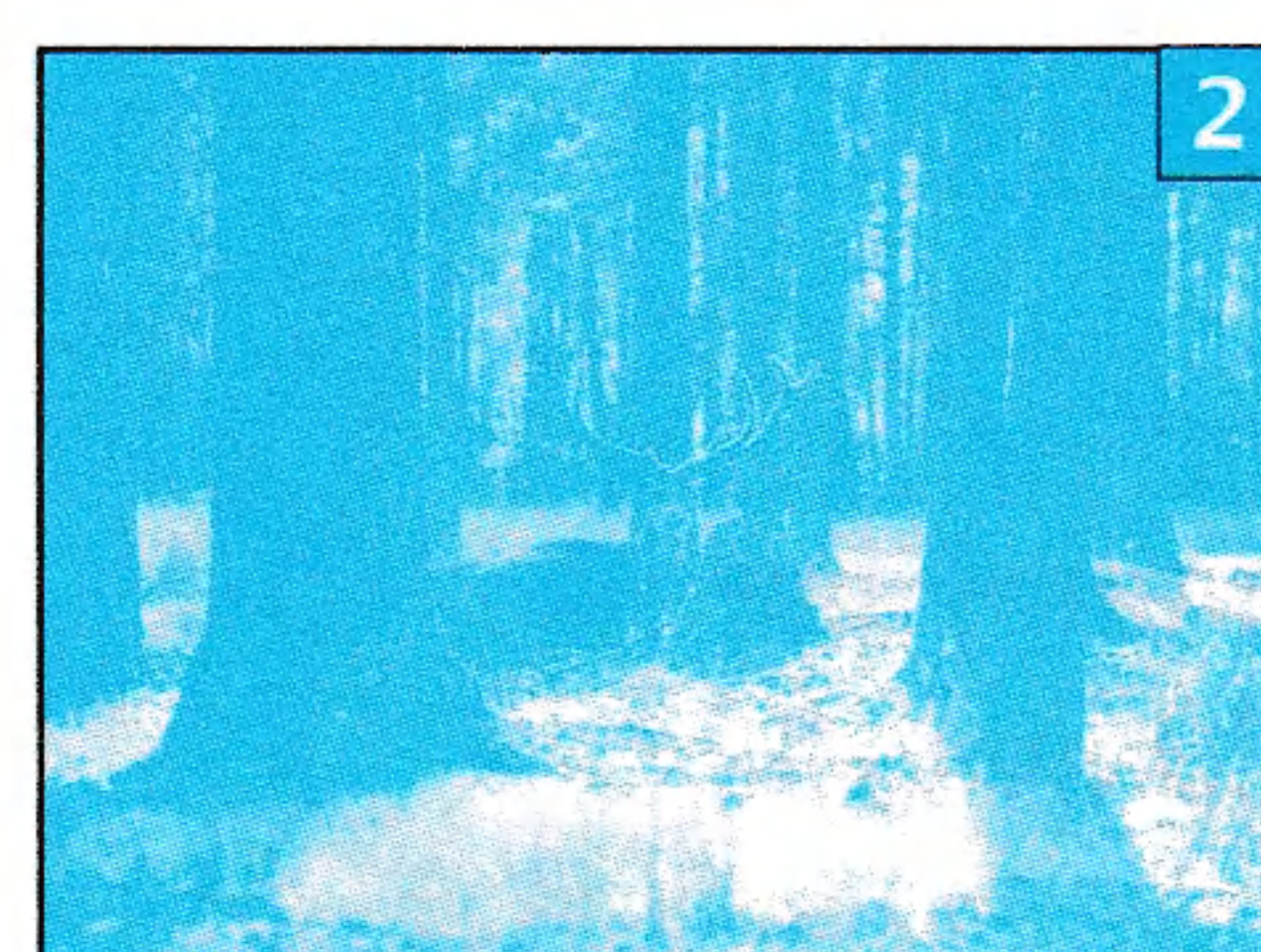
4 _____

5 _____

6 _____

2. Напішыце, чаму неабходна іх ахоўваць _____

Аб'екты сусветнай спадчыны ЮНЕСКА

Заданні:

1. Падпішыце назвы **аб'ектаў**, паказаных на фотаздымках.

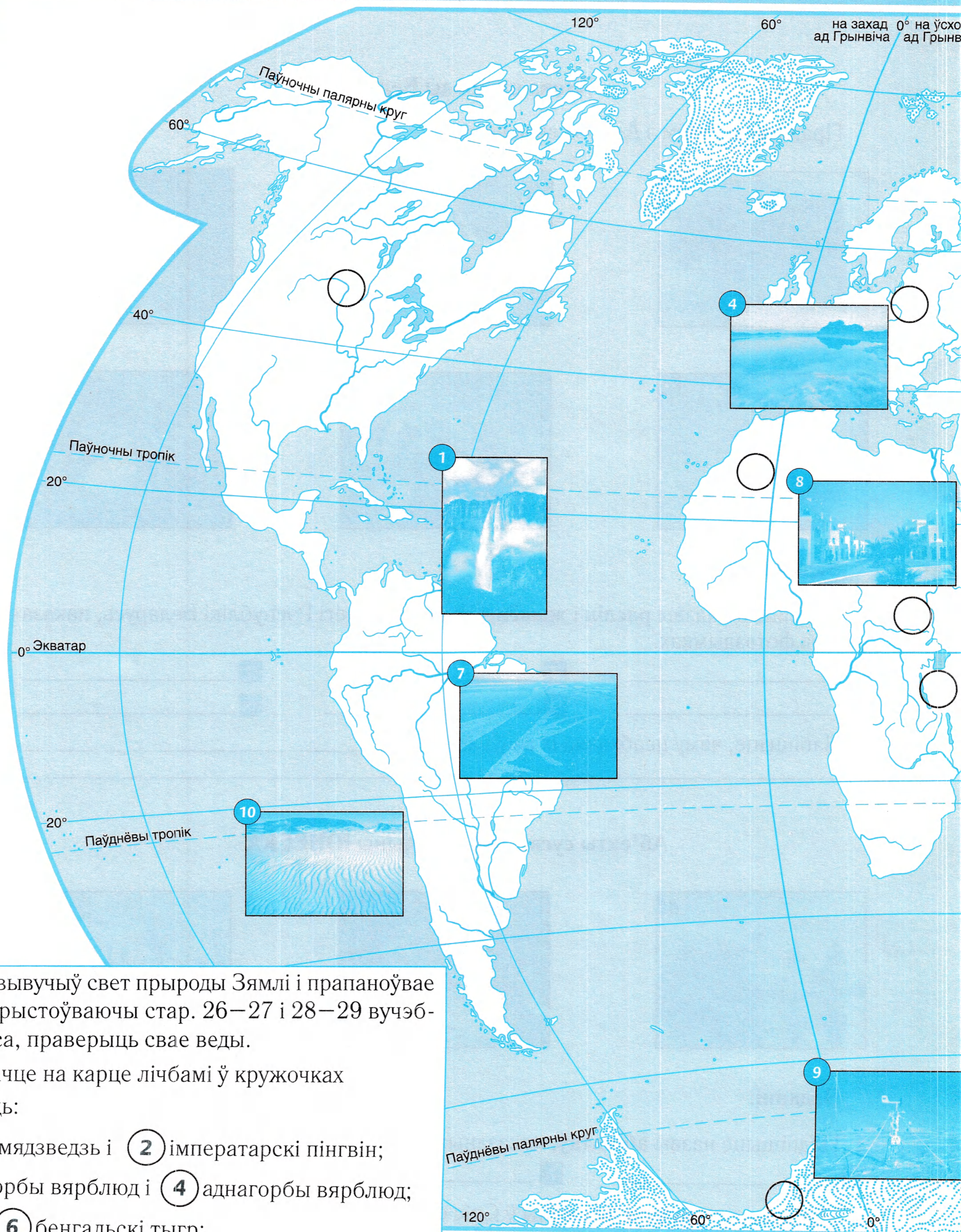
1 _____

2 _____

3 _____

2. Напішыце, чаму яны занесены ў Спіс сусветнай спадчыны _____

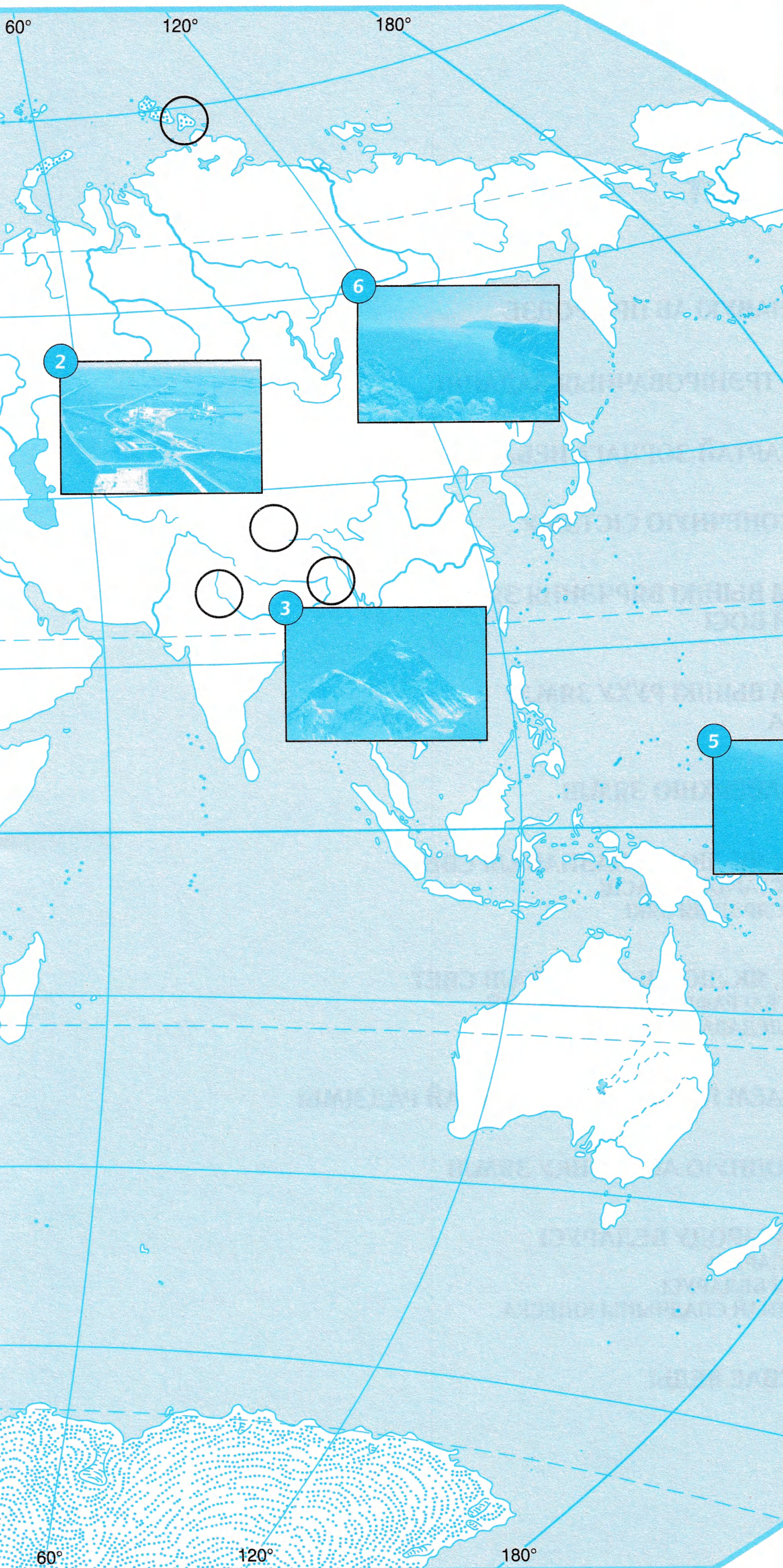

Алесь вывучыў свет прыроды Зямлі і прапаноўвае вам, выкарыстоўваючы стар. 26—27 і 28—29 вучэбнага атласа, праверыць свае веды.

Абазначце на карце лічбамі ў кружочках дзе жывуць:

- ① белы мядзведзь і ② імператарскі пінгвін;
- ③ двухгорбы вярблюд і ④ аднагорбы вярблюд;
- ⑤ леў і ⑥ бенгальскі тыгр;
- ⑦ бізон і ⑧ зубр;
- ⑨ слон індыйскі і ⑩ слон афрыканскі.

Падпішыце назвы адлюстраваных на фотаздымках аб'ектаў прыроды („самыя — самыя“):

1. Самы **высокі** вадаспад _____;
2. Самае **вялікае** возера _____;
3. Самая **высокая** гара _____;
4. Самае **нізкае** месца на сушы _____;
5. Самае **глыбокае** месца ў акіяне _____;
6. Самае **глыбокае** возера _____;

7. Самая **доўгая** рака _____;
8. Самае **гарачае** месца на Зямлі _____;
9. Самае **халоднае** месца на Зямлі _____;
10. Самае **сухое** месца на Зямлі _____;
11. Самае **вільготнае** месца на Зямлі _____.

Ацаніце свае веды і навыкі работы з картай

1-7	Пайтарыць спробу
8-18	Ужо лепш
19-21	Разумнік (разумніца)

ЗМЕСТ

Старонкі

1	ПАЎТАРАЕМ НАВУКІ АБ ПРЫРОДЗЕ
2–3	ВЫКОНВАЕМ ТРЭНІРОВАЧНЫЯ ЗАДАННІ
4–5	ПРАЦУЕМ З КАРТАЙ ЗОРНАГА НЕБА
6	ВЫВУЧАЕМ СОНЕЧНУЮ СІСТЭМУ
7	ВЫСВЯТЛЯЕМ ВЫНІКІ ВЯРЧЭННЯ ЗЯМЛІ ВАКОЛ СВАЁЙ ВОСІ
8–9	ВЫСВЯТЛЯЕМ ВЫНІКІ РУХУ ЗЯМЛІ ВАКОЛ СОНЦА
10–11	ВЫВУЧАЕМ ПАВЕРХНЮ ЗЯМЛІ
12–13	ДАВЕДАЕМСЯ, ЯК ЛЮДЗІ ПАЗНАВАЛІ СВЕТ ПАДАРОЖЖЫ Ё СТАРАЖЫТНАСЦІ. ПАДАРОЖЖЫ Ё СЯРЭДНІЯ ВЯКІ
14–15	ДАВЕДАЕМСЯ, ЯК ЛЮДЗІ ПАЗНАВАЛІ СВЕТ ЭПОХА ВЯЛІКІХ ГЕАГРАФІЧНЫХ АДКРЫЦЦЯЎ. АДКРЫЦЦІ І ДАСЛЕДАВАННІ МАЦЕРЫКОЎ
16–17	ПАДАРОЖНІЧАЕМ ПА ПРАСТОРАХ НАШАЙ РАДЗІМЫ
18–19	ВЫВУЧАЕМ ВОДНУЮ АБАЛОНКУ ЗЯМЛІ
20–21	ВЫВУЧАЕМ ПРЫРОДУ БЕЛАРУСІ РЭКІ І АЗЁРЫ БЕЛАРУСІ. АХОВА ПРЫРОДЫ БЕЛАРУСІ. АБ'ЕКТЫ СУСВЕТНАЙ СПАДЧЫНЫ ЮНЕСКА
22–23	ПРАВЯРАЕМ СВАЕ ВЕДЫ

Вучэбнае выданне

Контурныя карты. Чалавек і свет. 5 клас

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай
сярэдняй адукацыі з беларускай мовай навучання

Змест і практычныя заданні распрацавалі:
П.С. Лопух, В.У. Сарычава, Л.В. Шкель
Карты складзены і падрыхтаваны да друку Рэспублі-
канскім унітарным прадпрыемствам „Белкартаграфія“
Дзяржаўнага камітэта па маёмасці
Рэспублікі Беларусь у 2016 г.

Рэдактар Т.М. Пракаповіч
Мастацкае афармленне М.В. Бусел
Тэхнічны рэдактар Н.М. Шэвель

Падпісана да друку 17.07.2017. Фармат паперы 62х92¹/₈.
Папера афсетная. Друк. арк. 3,5. Ум. друк. арк. 3,5.
Тыраж 5 000 (1-ы завод 1—3000) экз. Заказ №1921.

РУП „Белкартаграфія”.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
№ 1/30 ад 19.08.2013, № 3/1450 ад 14.04.2017.
Пр. Машэрава, 17 А, 220029, г. Мінск.
Тэл./факс (017)284-71-59, 334-81-54.
E-mail: belkartograf@yandex.by
www.belkarta.by
www.белкартография.бел

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
„Выдавецтва „Беларускі Дом друку“”.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 2/102 ад 01.04.2014.
Пр. Незалежнасці, 79, 220013, Мінск.

*Капіраванне (тыражаванне) і выкарыстанне ў якасці асновы
для стварэння картаграфічных твораў дапускаецца толькі
з дазволу Дзяржаўнага камітэта па маёмасці
Рэспублікі Беларусь і РУП „Белкартаграфія“*

© Геаграфічная аснова. Дзяржаўны камітэт
па маёмасці Рэспублікі Беларусь, 2017
© РУП „Белкартаграфія“, 2017

